

1. Samuëls geboorte

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de bijbelstudie: 1 Samuël 1:1-20
Samuëls geboorte

Doel

De kinderen:

- *Weten* dat Hanna bidt om een kind
- *Beseffen* dat ze in het gebed alles aan de Heere mogen vragen
- *Kunnen* aangeven wat voor hen belangrijke gebedspunten zijn

Bij het maken van de vertelschets en bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben. We beseffen dat er uit het bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 81:12	Opent uwe mond
Psalm 141:2	Mijn beê met opgeheven handen
Psalm 143:1	O Heer', wil mijn gebeden horen
Gebed des Heeren:4	Uw wil geschied', Uw wil alleen
LvdK 427	Beveel gerust uw wegen
LvdK 465	Van U zijn alle dingen
ZB 199	Zoekt eerst het Koninkrijk van God

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 45	Over het gebed
DL art. 13	Over Gods regering over ons leven

Exegese 1 Samuël 1:1-20

Focus

Als de verhoring van Hanna's gebed geeft de Heere in Samuël de laatste richter aan Israël.

Omschrijving focus

Deze geschiedenis is wel vergeleken met een trein die met grote snelheid op het verkeerde spoor de afgrond tegemoet gaat. Maar dan trekt de Heere als het ware een wissel om.

In deze geschiedenis staan wij oog in oog met het geestelijk verval, wat op allerlei manieren tot uiting komt. Daaruit leren wij dat de zonde niet ongestraft blijft. Elkana en de zijnen behoren bij het overblijfsel naar de verkiezing van Gods genade. Zij zijn trouw gebleven aan de Heere en Zijn dienst. Daaruit is te leren dat ook wij de onderlinge bijeenkomsten niet mogen nalaten. De volharding van Elkana is aan de genade van God te danken.

In het gezin van Elkana is Hanna, de onvruchtbare en bedroefde vrouw. Maar de Heere schenkt op haar gebed een gelovige verhoring. In deze geschiedenis blijkt de grote kracht waarmee de Heere door het gebed werkt. Het gebed van Hanna wordt verhoord, de Heere geeft in Samuël een trouwe richter aan Israël.

Wij zien ook dat godsvreze dwars door een familie heen kan lopen. Want in tegenstelling tot Hanna lezen wij bij Peninna geen vruchten van het dienen van de Heere. Dit kan ook nu het geval zijn.

Achtergrondinformatie

Het boek Richteren eindigt somber: 'In die dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed wat recht was in zijn ogen.' (Richteren 21:25). Aan het begin van 1 Samuël is de situatie, zowel politiek als godsdienstig, bedroevend. Wat brengt het volk weinig terecht van haar belofte om de Heere te dienen in het land van Gods belofte. Maar ondanks de ontrouw van het volk blijkt op allerlei manieren Gods trouw. Het verval zet echter wel door. Israël wil een zichtbare koning, deze geeft de Heere in Zijn toorn, lees Hosea 13:11. Ondanks deze toorn geeft de Heere, naast Saul, de richter en profeet Samuël. Zo schakelt de Heere de ambten in om het volk te leiden op het pad van Zijn Woord. In 1 Samuël zien wij de laatste twee richters, Eli en Samuël. De geschiedenis gaat na het boek Richteren zonder onderbreking voort. Uiteindelijk mag Samuël David zalven tot tweede koning over Israël. Hij zal de plaats innemen van de eerste koning Saul, wiens koningschap op een dramatische wijze vastliep. Evenals het boek Ruth, dat wij het beste tussen de boeken Richteren en 1 Samuël in kunnen plaatsen, horen wij ook in 1 Samuël de roep om Davids grote Zoon, die als Koning de koningen zal regeren.

Vers 1-3

Voor wij iets horen over Samuël zelf, krijgen wij eerst een indruk van zijn ouders en de tijd waarin zij leefden. Zijn vader kwam uit Ramatháim Zofim van het gebergte van Efraïm. Deze toevoeging bij de plaats Rama staat er omdat er meer plaatsen met de naam Rama waren. Dit Rama in Efraïm is één van de plaatsen die toegewezen werd aan de Levieten. Elkana was dan ook een Leviet, uit het geslacht van Kahath. Lees hierover Jozua 21:5 en 20-22. Omdat Elkana een Leviet was, kon Samuël later in dienst treden in Silo. De naam Elkana, die vrijwel alleen bij Levieten voorkomt, betekent: door God verworven. Elkana was van degenen die God vreesden, dat was in die tijd van verval beslist niet vanzelfsprekend. Hij nam zijn gezin jaarlijks mee naar Silo. De mannen moesten tijdens de drie grote feesten opgaan, tijdens het jaarlijkse Loofhuttenfeest reisden vrouwen en kinderen ook mee. Naast zijn trouw in deze donkere periode van Israëls geschiedenis, blijkt ook dat het verval zijn huis niet voorbij gegaan is. Wij krijgen namelijk niet de indruk dat Elkana als Leviet het dienstwerk deed. Was er voor Levieten geen werk meer? Verder had Elkana twee vrouwen. Hanna was de eerste vrouw, die hij liefhad. Calvijn vraagt zich af waarom hij, ondanks zijn liefde voor Hanna, toch een tweede vrouw nam. Mogelijk vanwege Hanna's kinderloosheid? Bigamie was niet uitdrukkelijk in Gods wet verboden, maar het leidde in vrijwel alle gevallen tot spanningen in gezinnen. Hoewel Hanna de eerste vrouw van Elkana was, komt zij toch door haar kinderloosheid op de achtergrond te staan. Het als gezin optrekken naar Silo zal ongetwijfeld een pijnlijk moment voor Hanna geweest zijn. Nadat wij iets gehoord hebben over de ouders van Samuël, ontmoeten wij de priesters Hofni en Pinehas. Eli wordt hier nog niet genoemd, waarschijnlijk deed hij vanwege zijn leeftijd geen of heel weinig dienst meer. Wat een contrast, het gezin van Elkana en het gezin van Eli. Godsvreze en goddeloosheid ontmoeten elkaar. Een contrast wat in het vervolg nog scherper zal worden.

Vers 4-8

Jaarlijks gaan Elkana, Hanna en Peninna met haar kinderen naar Silo. Ook Hanna gaat de weg van het Woord. In de geschiedenis zien wij haar als een godvrezende vrouw die een zwaar kruis te dragen heeft. Maar zij zoekt haar toevlucht bij de Heere. Bij Gods heiligdom brengt Elkana een offer, waarschijnlijk een vredeoffer of een dankoffer. Van dit offer wordt een gedeelte aan de Heere gegeven. De rest mocht gegeten worden door de offeraar en de zijnen. Vers 7 wijst erop dat al heel wat jaren deze offermaaltijd, eigenlijk een hoogtepunt in het godsdienstige leven van Israël, voor Hanna een moeilijke dag was. Elkana geeft aan Hanna een extra deel van het vlees. De Hebreeuwse uitdrukking kan wijzen op een deel voor twee personen, maar het is niet zeker of dit hier bedoeld wordt. Het is niet zo dat Hanna meer krijgt dan Peninna, want Peninna moest heel wat verdelen onder haar kinderen. Hanna krijgt wel een extra stuk. Peninna kan dit niet verdragen. Zij is Hanna's tegenpartijdige, eigenlijk staat er dat zij Hanna's vijandin is. Tenminste, zo stelt Peninna zich op, van Hanna's kant lezen wij geen vijandschap of verweer. De Hebreeuwse vormen voor Peninna's tergen zijn scherp, het gaat om een voortdurend tergen met als doel om Hanna te kleineren en moedeloos te maken. Uit vers 6 blijkt dat Peninna gezegd heeft dat de Heere Hanna's baarmoeder toegesloten heeft. Wat is Peninna hard! Heeft zij gemerkt dat in het leven van Hanna meer godsvrucht openbaar komt dan in haar eigen leven? Jaar in jaar uit is deze gang voor Hanna vol verborgen leed. Elkana lijkt zich niet goed bewust te zijn van de aangrijpende strijd tussen zijn vrouwen. Met zijn medelijden krijgt hij geen aansluiting bij Hanna. Is het wel medelijden? De vraag: 'Ben ik u niet beter dan tien zonen?' lijkt sterk op zichzelf gericht te zijn. Elkana zegt niet dat Hanna hem meer waard is dan tien zonen, maar hij zou voor Hanna meer waard moeten zijn dan tien zonen. Hier zien wij dat bigamie Elkana heeft verwijderd van zijn eerste vrouw, die hij toch liefheeft.

Vers 9-11

Het verdriet is Hanna teveel geworden. Ze moet haar hart uitstorten voor de Heere. Nadat haar man gegeten en gedronken heeft, loopt zij naar de tempel. In 1 Samuël wordt dikwijls over een tempel gesproken, al stond de tempel van Salomo er nog niet. Er was nog wel sprake van een tent, maar waarschijnlijk groter dan tijdens de woestijnreis.

Er is ook sprake van deuren, zie 1 Samuël 3:15. Daar voor de deur bidt Hanna. Verder mag zij als vrouw niet komen, maar op die plaats is het haar goed nabij de Heere te zijn. Bij de deur zit ook Eli, als hogepriester op zijn stoel. Van Hanna's gebed wordt alleen haar gelofte genoemd. Haar diepe bewogenheid, lees vers 11 en 15, en het uitstorten van haar hart is alleen bij de Heere bekend geworden. Uit haar belofte blijkt dat ook Hanna hoorde bij de ware vromen in Israël. Haar naam betekent 'begenadigde', dat was zij ook! Ondanks het verval blijkt haar betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst. Daarom betreft ze de geestelijke nood van Israël in haar gebed. Ze vraagt om een zoon. Maar ze maakt duidelijk dat zij deze zoon niet voor haar zelf begeert. Uit alles blijkt dat zij vraagt om een nazireeër, een afgezonderde voor de Heere. Simson moet een oudere tijdgenoot van Samuël zijn geweest. Hanna neemt vrijwillig de voorwaarden die de Heere ook aan Simson stelde, op haar lippen. Het lange, vrij groeiende hoofdhaar is een teken van volledige en onbepaalde toewijding aan de dienst des Heeren. Want, een Leviet diende ongeveer vanaf hun 20e tot 50e levensjaar. Maar Samuël zal als jonge jongen al een efod dragen. Hanna's gelofte is geen dwingen, maar een kinderlijk vrijmoedig aandringen. Het ware geloof bepaalt hier het verschil. Een vrijwillige gelofte, zonder verkeerde bijbedoelingen, is de Heere aangenaam, lees Psalm 50. Haar vrijwilligheid blijkt uit dat zij zichzelf in vers 11 driemaal een dienstmaagd noemt. Zien wij de overeenkomst tussen Hanna in 1 Samuël 1 en Maria in Lukas 1? Beide vrouwen weten dat niets voor de Heere onmogelijk is.

Vers 12-18

Maar dan klinkt de bestraffende stem van de hogepriester. Als Hanna haar hart uitstort, wordt zij ruw onderbroken. Wie is deze Eli? Uit 1 Samuël 4:18 blijkt dat hij ook richter was. Wij krijgen de indruk van een man van wie heel weinig is uitgegaan, in ieder geval in zijn laatste jaren. Hij stamt wel van Aäron af, maar niet van Eleazar. Hoe dit precies verlopen is, weten wij niet. Deze Eli ziet dat Hanna langdurig bidt. Zij vermenigvuldigt haar gebeden, zo staat er in het Hebreeuws. Maar Hanna spreekt in haar hart, dit wijst op haar innerlijk wat zij voor de Heere uitstort. Dan begaat Eli een fout, want hij oordeelt zonder onderzoek. Hier krijgen wij geen beste indruk van deze hogepriester. Want, hoe meer godsvreze, hoe voorzichtiger wij worden in handel en wandel. Wie ingeplant is in Christus, zal Hem steeds meer gelijkvormig worden. Dat is het werk van de Heilige Geest. Waarom vermaant hij wel deze vrouw, maar niet zijn zonen? Hoe anders is hij dan Christus, de medelijdende Hogepriester. Bars klinkt zijn bevel, hij eist dat Hanna ergens anders haar roes zal uitslapen. Kennelijk was dronkenschap bij bezoekers van het heiligdom gewoon, ook dit is een teken van het geestelijk verval in die dagen. In het voorbijgaan merken wij op dat de productie van alcohol ook toen al volop aanwezig was. Hanna is heel voorzichtig in haar antwoorden. Ze omschrijft zichzelf als bezwaard van geest, dat is zonder moed. Ook verzekert zij Eli dat zij niet dronken is. Hanna vraagt Eli om haar niet te zien als een dochter Belials. Deze uitdrukking kan gelezen worden als: iemand die voor niets goed is. Omdat Paulus in 2 Korinthe 6:15 een Griekse variant van dit Hebreeuwse woord gebruikt voor de duivel, wijst deze uitdrukking ook op een wetteloze vrouw. Eli verandert door dit waardige en besliste antwoord van toon. Hij geeft Hanna een zegen mee. Als hogepriester betekent deze zegen een krachtige belofte, lees Numeri 6:27. Al weet Eli niet dat Hanna heeft gebeden om een zoon, toch kan de Heere een ambtsdrager als een hogepriester gebruiken om Zijn raad bekend te maken. Na deze wonderlijke bemoediging is Hanna een andere vrouw. Haar aangezicht is niet meer als zodanig, dat wil zeggen dat zij een andere gelaatsuitdrukking geeft. Hanna is niet langer neerslachtig, ze eet weer mee. Hoe het verder aan de maaltijd gegaan is? Daarover lezen wij weinig. Peninna zal niet geweten hebben hoe ze het heeft, ze is haar grip op Hanna kwijt. Want Hanna heeft door haar ontmoeting met de Heere kracht gekregen om verder te gaan.

Vers 19-20

Vanaf vers 19 lijkt er een zeker vaart te komen in de beschrijving. De tijd nadert om terug te gaan naar Rama. Voor het vertrek lezen wij van hun bidden voor het aangezicht des Heeren. Er ligt herhaaldelijk nadruk op de godsvreze in het huisgezin van Elkana, zonder dat de menselijke fouten verzwegen worden. Ongetwijfeld heeft Hanna aan Elkana verteld over wat haar overkomen is in de tempel. Het zal Elkana tot vreugde geweest zijn. Teruggekomen in Rama, geeft de Heere verhooring op Hanna's gebed. De onvruchtbare Hanna wordt zwanger. Opvallend zijn de laatste woorden van vers 19, de Heere gedacht aan haar. Zo heeft Hanna dit kennelijk ervaren. Want, de naam Samuël is een geloofsbelijdenis van Hanna. In de Bijbel geven vrouwen meerdere keren een naam aan hun kind, al was dit niet zonder instemming van de vader. De mooie naam die Hanna geeft, betekent: 'De Heere hoort', of: 'Door Goddelijke verhooring geschonken'. Van de Hebreeuwse naam Samuël is de stam of wortel: 'gebed'. In dit alles zien wij dat het niet om het even is met welke namen ouders hun kinderen geven. Ook zien wij het grote belang van het gebed. Want, in het gebed van een bedroefde moeder legt de Heere de reformatie van Israël! Het is waar dat niet elk gebed door de Heere op die manier verhoord wordt zoals wij denken, maar op de jongste dag zal blijken dat elk gelovig gebed niet tevergeefs gebeden is.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat we in de Bijbel voorbeelden kunnen lezen dat de Heere ons gebed wil verhoren
- Bidden om het voorbeeld van Hanna te volgen
- Belijden dat de Heere weet wat goed voor ons is, ook al wordt ons gebed niet verhoord

Intro

Ga met de kinderen kort in gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Hoe vindt jij het als een ander iets heeft wat jij niet hebt of iets kan wat jij niet kunt?
- Hoe voelt het als iets anders gaat dan jij graag zou willen?
- Wat doe jij als je iets heel graag wilt?

Vertelschets

Beginzin

Ga je mee naar binnen in dit huis? Weet je wie hier wonen? Laten we eens gaan kijken...

In het huis van Elkana

- Elkana woont hier met zijn gezin. Elkana is een Leviet, hij hoort bij de stam van Levi. Hij is getrouwd met Hanna. Hanna draagt een groot verdriet in haar hart. Ze heeft geen kind. Kinderen krijg je van de Heere. In Israël werd het gezien als een straf als een vrouw geen kinderen kreeg.
- Elkana heeft nog een vrouw: zij heet Peninna. Zij heeft wel kinderen. Het gebeurde regelmatig dat ze vernederend deed naar Hanna omdat zij geen kinderen had. Dat maakte het verdriet van Hanna nog groter.
- Elkana hield veel van Hanna. Hij probeerde goed voor haar te zorgen.
- Elkana heeft twee vrouwen. Dat is niet zoals de Heere het wil. Hier in zijn huis zie je ook een voorbeeld dat het veel verdriet geeft.

Naar de tabernakel in Silo

- Ieder jaar gaat Elkana met zijn gezin naar de tabernakel om een dankoffer te brengen aan de Heere. Elkana doet hiermee wat de Heere van hem vraagt. Het is een offer waarbij hij en zijn gezin de Heere iets teruggeven van alles wat ze van Hem krijgen. Ze laten zo hun dankbaarheid aan de Heere zien. Jij krijgt ook veel van de Heere in je leven. Hoe dank jij de Heere voor alles wat Hij jou geeft?
- Na het offeren wordt er met elkaar een offermaaltijd gegeten. Een deel van het vlees mocht worden opgegeten als er een dankoffer werd gebracht. Het is een feest om dat met elkaar te eten. Hanna krijgt een groot stuk vlees van Elkana. Ook Peninna en de kinderen krijgen te eten. Ook nu doet Peninna als altijd: ze bespot Hanna omdat ze geen kinderen heeft.
- Hanna wordt zo verdrietig, dat ze niet kan eten. Elkana wil haar troosten. Hij vraagt aan Hanna of hij voor haar niet meer betekent dan tien zonen.

Hanna bidt

- Na het eten staat Hanna op. Ze loopt weg in de richting van de tabernakel. In de voorhof knielt ze neer. Ze strekt haar handen in de richting naar het Heilige der heiligen. Hier wil God wonen bij het volk. Hier moet ze zijn met haar hart vol verdriet. "Heere, wilt U mij helpen? Wilt U mij zegenen met een kind?" Je hoort niets, alleen haar lippen bewegen. Maar de Heere kent haar hart! Ze vertelt alles wat haar bezighoudt. Haar grote verlangen, haar pijn en het verdriet dat Peninna haar telkens weer aandoet. Tranen stromen over haar wangen.
- "U kent mijn verlangen. Zal ik U een belofte doen? Wanneer ik een zoon van U krijg, zal ik Hem weer aan U teruggeven. Als hij oud genoeg is, breng ik hem naar de tempel. Dan zal Hij U dienen. Zijn haar zal ik niet afknippen, dan kan iedereen zien dat hij voor Uw dienst bestemd is. Heere, verhoor mij!"
- Opeens schrikt Hanna op. "Schaam je, hoe durf je hier te komen als je dronken bent?" Maar Eli vergist zich! Hij hoorde haar stem niet. Bijna iedereen bad altijd hardop. Nu denkt hij dat ze dronken is?!
- Hanna komt verbaasd overeind. Ze is niet dronken! Ze heeft haar hart uitgestort voor de Heere. Ze heeft haar verdriet in haar gebed aan God verteld. Dat is de beste plaats voor al je verdriet, vragen en zorgen. Zeg maar alles wat er in je hart is. Een ander begrijpt je misschien niet, maar de Heere weet altijd precies wat je bedoelt!
- Hanna vertelt wat ze heeft gedaan. Eli is niet boos meer. Hij zegt: "De God van Israël zal je geven waar je om gebeden hebt." Hanna vraagt of Eli voor haar wil bidden.

De Heere hoort

- Wat horen we daar in het huis van Elkana en Hanna? Babygeluid! Er is een jongetje geboren! De Heere heeft het gebed van Hanna gehoord. Wat zijn ze blij en verwonderd. ‘Samuël, zo is zijn naam’, zegt Hanna. “Want ik heb de Heere om een kindje gebeden en Hij heeft mijn gebed verhoord!” Ze weet van Wie ze haar zoon gekregen heeft.
- Hanna vergeet ook haar belofte aan de Heere niet: dit kind is voor de Heere. Ze zal het aan Hem teruggeven als hij een paar jaar ouder is.

Slotzin

Hanna was met haar grote wens om een kindje naar de Heere gegaan. Ze bad en de Heere heeft haar gebed verhoort. Hij is de grote Hoorder van het gebed! Doe jij maar net als Hanna. Ga tot de Heere in het gebed. Al wat jou ontbreekt, wil Hij je uit genade geven.

Antwoorden bijbelstudie

Opdracht 1

Vers 1-4

Er woont een man in het gebergte van Efraïm. Zijn naam is Elkana. Hij heeft twee vrouwen. Hun namen zijn Hanna en Peninna. Ze gaan ieder jaar naar de tempel om te bidden en te offeren.

Vers 5-11

Hanna heeft veel verdriet. Zij heeft geen kinderen. Elkana probeert haar te troosten. Na de offermaaltijd gaat ze de tabernakel in. Hanna bad tot de Heere en weende. Ze belooft een gelofte. Als de Heere haar een zoon geeft, is hij zijn hele leven voor de Heere.

Vers 12-20

Eli denkt dat ze dronken is. Hanna zegt dan dat ze alles uit haar hart uitgestort heeft voor de Heere. Eli zegt: Ga heen in vrede. De Heere geeft wat je gebeden hebt. Hanna krijgt een zoon. Ze noemt hem Samuël.

Opdracht 2

Praat met elkaar over het verdriet van Hanna, het plagen van Peninna en de troost van Elkana. Maak daarna met de kinderen de overstap naar herkenbare situaties zoals geplaagd worden, verdrietig zijn, getroost worden

Opdracht 3

Kinderen verschillende onderwerpen laten noemen van hun gebeden.

Hanna is een voorbeeld voor ons doordat ze met haar verdriet naar de Heere gaat. De Heere geeft ons niet altijd waar we om bidden. Het kan langere tijd duren of het gebeurt nooit. Dat kan heel moeilijk zijn. We moeten nooit vergeten dat de Heere weet wat het beste voor ons is in ons leven. Het kan zijn dat het langer duurt of niet gebeurt omdat de Heere het niet goed voor ons vindt. Of omdat Hij ons wat wil leren. De Heere weet de weg van ons leven. Dat gaat niet altijd zoals wij denken of graag zouden willen. De Heere Jezus heeft ons ook geleerd om te bidden: Uw wil geschiede.

Opdracht 4

Ik heb hem van de Heere gebeden.

Verwerking

Maak een gebedslijst

Maak op een A4 een overzicht waar de kinderen per dag een punt op kunnen schrijven om voor te bidden en een punt om de Heere voor te danken.

Biddende handen

Het werkblad (zie volgende pagina's) bestaat uit twee bladen, op blad 1 een hand met een ovaal, op blad 2 de andere hand.

Beschrijving:

- Print de bladen uit en kleur ze in en knip alle onderdelen uit.
- Onder de linker en rechterhand zit een ovaal, vouw deze om zodat de hand er straks op kan staan. De ovaal moet naar de binnenkant gevouwen.
- Het meest eenvoudige is om nu eerst de lijnstrookjes (de kleine strookjes) om te vouwen naar de binnenkant van de hand en die onder de ovaal te lijmen. Het is de bedoeling dat de mouw mooi rond gaat lopen om de ovaal heen.
- Lijm nu de beide ovalen over elkaar heen, dus doe lijm op de onderkant van de ovaal waar het woord 'lijmvlak' op staat en schuif het nu op de ovaal van de andere hand.
- Doe wat lijm aan de binnenkant van de vingertop van de middenvinger en lijm nu de andere middenvinger er tegenaan.
- Nu kan het geheel gelijmd worden op het grotere losse ovaal, doe daarom lijm op het middenvlak van het ovaal en lijm de handen erop.
- Met een plakbandje kun je nu de mouwen nog even naar elkaar toe plakken, dit hoeft niet, maar lijkt mooier.

Kijk voor andere ideeën eens op www.pinterest.com/hhjooppinterest/

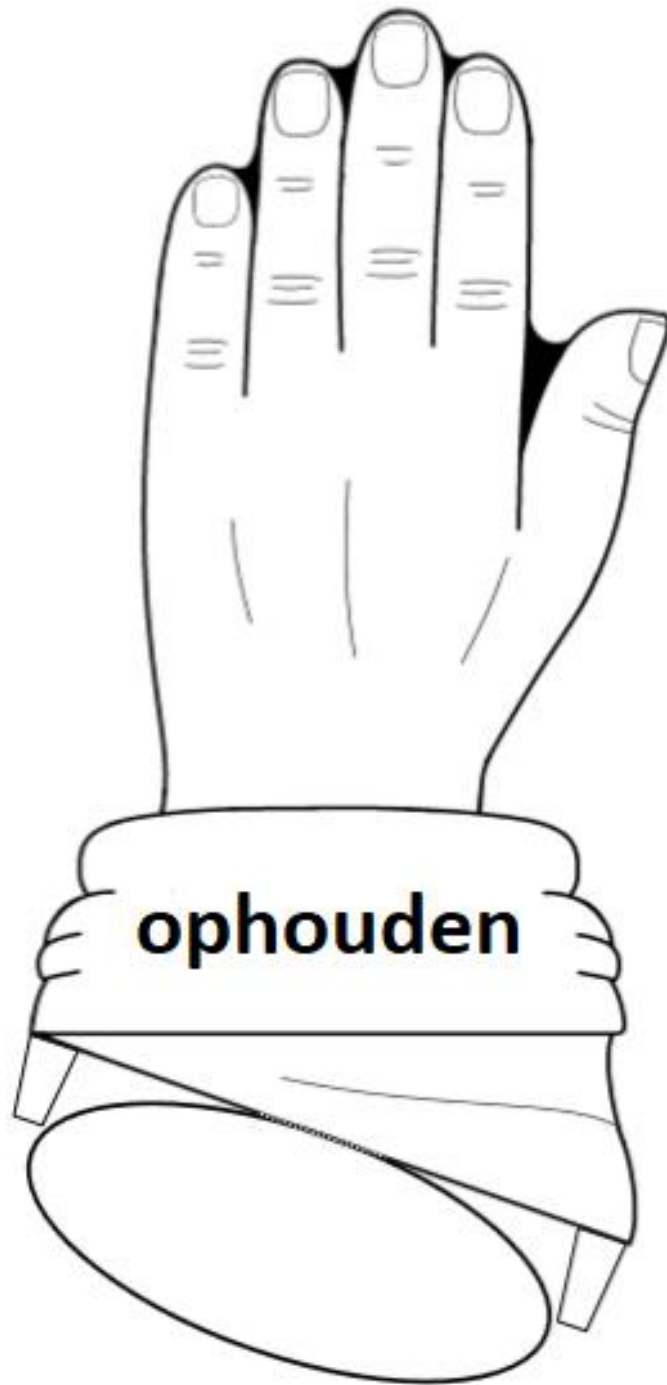
Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het bijbelverhaal gehoord hebben. Zie pagina 9.

Werkblad 1

Werkblad 2

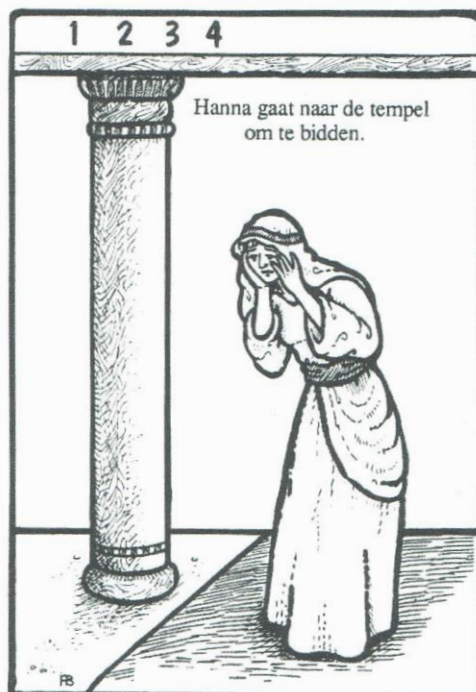

Samuëls geboorte

Naam:.....

2. Samuël in de tabernakel

Weet jij wat de goede volgorde is van deze vier platen? Zet een kringetje om het cijfer dat bij het plaatje hoort. Daarna mag je de platen kleuren.

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over het wel of niet dienen van de Heere of het van jongs af aan dienen van de Heere. Bijvoorbeeld:

- Psalm 1: Welke 2 soorten mensen worden in deze Psalm genoemd? Waaraan kun je merken of je de Heere liefhebt?
- Psalm 119:1-16: Welke mensen zijn gelukkig, echt gelukkig? Kun jij als kind ook zo gelukkig zijn of worden? Dien jij de Heere, heb je Hem lief?

Doel

De kinderen

- *Weten* dat Samuël de Heere wilde dienen en voor Hem wilde werken
- *Beseffen* hoe moeilijk dat toen was voor Samuël en nu voor ons
- *Kunnen* vertellen hoe zij tot eer van de Heere leven en werken

Bij het maken van de vertelschets en bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 1:1	Welzalig hij, die in der bozen raad
Psalm 1:3	Gans anders is 't met hem ,die 't kwaad bemint;
Psalm 86:6	Leer mij naar Uw wil te hand'len
Psalm 119:5	Waarmede zal de jongeling zijn pad
Psalm 143:10	Leer mij, o God van zaligheden
ZB 117	Leer mij Uw weg, o HEER'
ZB 133	Neem mijn leven laat het HEER'
OTH 391	Bewaar je oog, bewaar je oog voor wat je ziet

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 4	Over Gods rechtvaardig oordeel
HC zondag 52	'Leid ons niet in verzoeking'

Exegese 1 Samuël 1:21-2:26

Focus

De godsvreze van Samuël staat tegenover Eli, Hofni en Pinehas.

Omschrijving focus

In dit gedeelte lezen wij hoe Samuël opgroeit. Hij groeit op in het dienen van de Heere. Wij zien in zijn leven een vaste lijn van godsvreze. Daaruit leren wij dat het jong dienen van de Heere iemand bewaart voor veel zonden. Samuël wordt geen farizeeër die neerkijkt op anderen, maar hij gaat trouw zijn weg.

Elkana en Hanna zoeken jaarlijks hun zoon op. Wij merken van hun betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst. Daaruit leren wij dat ouders een grote invloed hebben. Gods goedertierenheid is van geslacht tot geslacht over degenen die Hem vrezen. Wij zien de rode lijn van Gods verbond via Elkana en Hanna naar Samuël toe. Wij zien echter ook een lijn van Eli naar Hofni en Pinehas.

Eli is een waarschuwend voorbeeld. Wat het gevolg is als een vaste hand ontbreekt, zien wij in 1 Samuël 2. Uiteindelijk heeft dit gevolgen voor het verval van het hele volk. Hofni en Pinehas gaan zeker niet vrijuit, maar Eli's waarschuwingen komen te laat en hebben geen kracht. Hij voegt de daad niet bij het woord. Hier zien wij hoe nodig het is dat ouders de Heere moeten vrezen boven hun kinderen.

In Hofni en Pinehas zien wij een proces van verharding. Alles wat met het heiligdom te maken heeft, dient hun goddeloosheid. Uiteindelijk zijn zij niet meer vatbaar voor Gods stem, het is te laat voor bekering. Zo zorgt de Heere er Zelf voor dat uiteindelijk de scheiding valt tussen degenen die Hem dienen en degenen die Hem niet dienen.

Achtergrondinformatie

In het eerste deel van hoofdstuk 1 ontmoeten wij Elkana en zijn twee vrouwen. Wij zien hoe het verval doordringt. Tegelijk zien wij hoe de Heere een bedroefde en kinderloze vrouw Zijn genade bewijst. Het gebed van Hanna zal verhoord worden, met grote gevolgen voor heel het volk.

Vers 21-23

Na Samuëls geboorte breekt de jaarlijkse tijd weer aan dat Elkana met zijn gezin naar Silo zal gaan. Over dit jaarlijkse offer hebben we in vers 1 van dit hoofdstuk al gehoord. Hanna blijft deze keer thuis. De spot van Peninna is voor haar in de voorgaande jaren geen reden geweest om thuis te blijven, maar nu blijft zij wel thuis. Dit is om de reden dat de jonge Samuël verzorging nodig heeft. Hanna wil thuisblijven totdat haar kind gespeend is. Tijdens de eerste drie jaar van Samuëls leven is hij afhankelijk van de voeding van zijn moeder. En na die tijd? Dan zal Samuël tot in eeuwigheid, dat is zolang hij leeft, leven in de dienst des Heeren. Het antwoord van Elkana staat in vers 23. Doe wat goed is in uw ogen, dat wil zeggen: Wat u voorstelt is goed. Dit antwoord is belangrijk, omdat volgens Numeri 30 een getrouwde man de belofte van zijn vrouw in bepaalde omstandigheden kon verbreken. Maar uit zijn antwoord blijkt dat Elkana geweten heeft van Hanna's belofte. Nu verwijst hij niet naar zichzelf, zoals in vers 8, maar hij verwijst naar Gods belofte. Elkana is op zijn plaats, hieruit blijkt de geestelijke band tussen Elkana en Hanna. Met de woorden: 'de HEERE bevestigde maar Zijn woord', verwijst hij naar de woorden van Eli in vers 17. Het is waar, de Heere heeft Zijn belofte bevestigd in de geboorte van Samuël. Maar er komt een vervolg. Samuël zal zijn leven lang voor Gods aangezicht, dat is in de nabijheid van Gods openbaring, dienen. Uit dit alles blijkt, tot ons voorbeeld, dat vader Elkana en moeder Hanna grote ernst maken met hun belofte aan de Heere met oog op hun kinderen.

Vers 24-28

De tijd breekt aan dat Samuël niet langer afhankelijk is van de borstvoeding door zijn moeder. Nu zal ook Hanna meegaan naar Silo. Waarschijnlijk gaat het over hun jaarlijkse reis naar Silo. Zij willen niet met lege handen bij de tempel verschijnen. Wij lezen van drie varren, dat zijn jonge stieren. Ook lezen wij van een fles wijn. Dat is niet een fles, zoals wij deze kennen van 1 of 1,5 liter, maar waarschijnlijk een grote leren wijnzak. Een efa meel is bijna 22 liter. Uit dit alles blijkt dat zij bijna drie keer zoveel geven als in Numeri 15 staat voorgeschreven. Een van de varren wordt geofferd als brandoffer, dat is een teken van totale toewijding aan de Heere en Zijn dienst. Hoe trouw Samuël ook geweest is; een totale toewijding kon ook hij niet geven. Daarom riep het brandoffer om Christus, Die door Zijn ijver voor Gods huis verteerd werd. Mogelijk hebben Eli's schoondochter of de vrouwen die bij de tabernakel werkten, lees Exodus 38:8 hierover, voor Samuël gezorgd. Uit wat wij lezen over Silo, krijgen wij niet de indruk dat dit een geschikte omgeving is voor zo'n jonge jongen. Er werden grote zonden bedreven, de Heere wil Hofni en Pinehas zelfs gaan doden. Tegelijk is het Gods onbegrepen weg om deze jonge jongen, die de Heere vreest, in Silo te brengen. Hanna herinnert Eli aan haar belofte. Of Eli Hanna herkende? Het is opmerkelijk, wij lezen geen woord van Eli. Wij leren hem kennen als een man die dikwijls zweeg, terwijl hij spreken moest. Hanna zegt over Samuël: 'Hij is van den HEERE geboden' (vers 28). In het Hebreeuws staat is dit een zinspeling op de naam Saul, zijn naam betekent: gevraagd. Maar wat een verschil! Samuël is van de Heere geboden. Saul werd door het volk geëist. Godsvreze en goddeloosheid staan ook hier tegenover elkaar. Heeft Samuël daar in Silo geen heimwee gehad? Wij hoeven de gevoelens, de hij als kind gehad zal hebben, niet te negeren. Maar de Heere is met hem. Het laatste wat wij van Samuël lezen in hoofdstuk 1, is zijn aanbidding. Wat een contrast met de zonen van Eli! Kinderlijk heeft Samuël zijn jonge leven gegeven aan de Heere en Zijn dienst. Hanna's keuze is ook zijn keuze geworden. Vaak gebruikt de Heere godvrezende ouders om kinderen te brengen tot de onberouwlijke keuze!

Vers 1-3

Hanna bidt opnieuw, deze keer is het een lofzang. Het is goed mogelijk dat deze lofzang bij haar gegroeid is, toen zij stil nadacht over het wonder dat de Heere haar gebed verhoorde. Hanna is niet somber omdat Samuël achterblijft, nee zij is vol blijdschap in de Heere. Er zijn verschillende overeenkomsten aan te wijzen tussen de Hanna's lofzang en de lofzang van Maria. Denk bijvoorbeeld aan het eerste vers in beide lofzangen. Ook hebben latere dichters van Psalmen deze lofzang verwerkt, denk aan Psalm 30 en Psalm 113. Hanna is verwonderd omdat de Heere haar hoorn verhoogd heeft. Dat is in de Schrift een beeld van verhoging. De Heere heeft Hanna, die in 1:15 bezwaard van geest was, verhoogd. De grote Hoorder van gebeden heeft Zich over haar ontfermd. Niemand is heilig zoals de Heere, zonder enig gebrek. Aan de norm van Zijn heiligheid zal Hij het leven van alle mensen afmeten. De Heere is ook een Rotssteen, dat wijst op onveranderlijke macht. Zo heeft Mozes de Heere beleden in Deuteronomium 32. Zo heeft ook David de Heere beleden in 2 Samuël 22. Hanna noemt de Heere ook de God der wetenschappen. De Heere heeft wetenschap en kennis in het oneindige meervoud! De Heere is ook rechtvaardig, in Hem is geen onrecht. Omdat de Heere rechtvaardig is, zal Hij verantwoording eisen over ons leven. Omdat de Heere zo is, moeten nietige mensen hun plaats weten. Als mensen hun mond openen, niet om met Hanna te zingen tot eer van de Heere, maar om de Heere tegen te spreken, dan waarschuwt Hanna. Ook al begrijpen wij met ons verstand zo weinig van Gods voorzienigheid, het is beter om de wonderlijke leiding van de Heere te aanbidden. Want ons verstand laat ons vastlopen, maar de Heere laat mensen verheugen in Zijn heil. Uit Hanna's lofzang blijkt dat de Heilige Geest haar als het ware over Samuël heen heeft laten zien naar Davids grote Zoon. De woorden 'heil' (vers 1) en 'Gezalfde' (vers 10) wijzen namelijk op de Heere Jezus Christus.

Vers 4-7

In deze verzen spreekt Hanna in dichterlijke vorm. Er worden zeven menselijke ervaringen genoemd: sterkte (vers 4), verzadiging (vers 5a), vruchtbaarheid (vers 5b), leven (vers 6a), opkomen uit moeilijke benauwdheid (vers 6b), rijkdom (vers 7a) en verhoging (vers 7b). In zes van deze ervaringen wordt eerst de vernedering genoemd en daarna de verhoging. De Heere maakt het wonderlijk anders! In één ervaring wordt eerst de verhoging genoemd, de ervaring van de vruchtbaarheid. Dit heeft betrekking op Hanna en is daarom een duidelijk bewijs dat Hanna deze lofzang geschreven heeft. De Heere heeft met sterkte omgord, deze woorden wijzen op een wapenuitrusting in het leger. De Heere verzadigd hen die honger hebben, denk ook hier aan de lofzang van Maria. De Heere geeft onvruchtbare zeven kinderen. Het getal zeven symboliseert de volheid. Hanna kreeg zes kinderen, maar het was voor haar een volheid. In vers 6 en 7 wordt de Heere met nadruk genoemd. Er staat niet dat vijanden doden en de Heere levend maakt, maar de Heere doet beiden. De grote Pottenbakker doet met het leem wat Hem behaagt. Niets loopt Hem uit de hand, de Heere doet geen onrecht. Het lijkt zo onbegrijpelijk, maar geloofsogen zien met Hanna de wonderlijke daden van de Heere. Zijn daden zijn vol majesteit. Weet u wat hier vooral onbegrijpelijk is? Dat de God Zijn Gezalfde (vers 10), de Heere Jezus, gedood heeft. Hij werd overgeleverd om onze zonden! Maar Hij werd ook opgewekt tot onze rechtvaardigmaking, schrijft Paulus. Deze twee daden van de Heere, vernederen en verhogen, zijn ook kenmerkend voor het leven met de Heere. De wet doodt, het evangelie maakt levend. Johannes viel als dood aan Jezus' voeten en Jezus legde Zijn rechterhand op Hem. De Hebreeuwse vormen voor 'doden' en 'levend maken' wijzen op iets wat telkens doorgaat. Zo komt Gods koninkrijk. De Heere, Die door ons niet na te rekenen is, doet het niet verkeerd. Daar heeft Hanna van gezongen!

Vers 8-10

Vanaf vers 8 spreekt Hanna over Gods bijzondere zorg over zwakke mensen, mensen die het moeilijk hebben. Het eerste deel van vers 8 is bijna identiek aan enkele zinnen uit Psalm 113. Daaruit merken wij op dat Hanna's lofzang bekend is geworden. De Heere geeft aan verdrukten een ereplaats, naast prinsen en wereldgroten. Maar met mensen die willen meetellen in de wereld en Hem niet vrezen, kan het in dit leven laag aflopen. De macht van mensen is niet het uitgangspunt, want de hele aarde is het eigendom van de Heere. De Heere zal donderen over al Zijn vijanden. Dat heeft ook Samuël meegemaakt, lees 1 Samuël 7:11. In vers 10 gaat het over Gods Gezalfde. Deze uitdrukking wordt ook wel gebruikt voor een koning, zoals Saul en David. In 1 Samuël 2 was er nog geen koning. Toch verwacht Hanna deze koning. In vers 1 hebben wij gelezen dat de Heere haar hoorn verhoogde. Dit geeft haar verwachting dat er een koning zal komen in Israëel. Hanna heeft dit in het geloof gezien, maar zij heeft dit niet doorgrond. De rijkdom van haar woorden heeft zij niet precies geweten. Uiteindelijk wist ook koning David dat Gods verbond verder reikte dan zijn leven. Wel had de Heere met Davids huis een eeuwig verbond gesloten, lees 2 Samuël 23:5. God zal de hoorn van Zijn Zoon verhogen. Johannes zag in Openbaring 5 een Lam met wel zeven hoornen. Niemand zal deze hoornen Hem afnemen, want wij lezen in Psalm 2 dat God Zelf dondert uit de hoge over de vijanden van Zijn Zoon. Hanna heeft er iets van gezien. Naast haar staat Maria, die er al meer van zag. Zo vormen alle ware gelovigen in de Schrift een koor om het lied van het Lam met de zeven hoornen te zingen.

Vers 11-17

Elkana en Hanna hebben Samuël in Silo achtergelaten. Wat wij van Samuël lezen is weinig, maar wel het belangrijkste. Hij dient de Heere, onder toezicht van Eli. Het dienen van de Heere staat bovenaan in zijn jonge leven. Dan volgt een aangrijpend contrast. De zonen van Eli waren kinderen Belials. Wat Eli eerst zonder reden van Hanna zei, wordt hier van zijn eigen zonen gezegd. Zijn zonen kennen de Heere niet. Waren Eli's zonen atheïsten? Nee, dat niet. Maar zij leefden zonder ernst te maken met de Heere en Zijn dienst. Waaruit blijkt dit? In de volgende verzen lezen wij iets over wat zij doen en wat zij nalaten. Als iemand het offerdier geslacht had, werd het vlees in een grote pan gekookt. Wij lezen niet dat Eli's zonen kwamen om het bloed te sprengen. Dat was wel Gods inzetting, lees Leviticus 1:5. Er komt alleen een knecht met een krauwel, dat is een vleesvork met drie kromme tanden. Deze knecht komt als het vlees bijna gekookt is, dan is het vlees zacht genoeg om met de krauwel te grijpen. De knecht slaat met deze vork in de pan en al het vlees dat aan de vork zit, neemt hij mee. De zonen van Eli hadden als priesters recht op een deel van het vlees, maar dat deel was niet willekeurig. De Heere Zelf had voorgeschreven dat de priesters een deel kregen van de schouder en de beide wangstukken, lees Deuteronomium 18:3, als ook van de borst, lees Leviticus 7:31. Maar kennelijk nemen de zonen van Eli daar geen genoegen mee. Daaruit blijkt minachting voor Gods inzettingen. Zeker als wij bedenken dat de krauwel alleen in de tabernakel gebruikt werd. Het was nog erger dan dit. Volgens Gods inzettingen moest eerst het vet verbrand worden. Dat was het deel wat de Heere eiste, een liefelijke reuk voor de Heere. Daarna ontvingen de priesters hun deel. Maar brutaal eisen zij voorrang. Zij onthouden de liefelijke reuk voor de Heere. En als een Israëliet tegenspreekt? Dan deinzen zij niet terug om geweld te gebruiken. Door dit alles wordt de heiligheid van de offerdienst, waarover de priesters moesten waken, beledigd. De Heere wordt tot toorn verwekt. Want behalve diefstal, verachten Hofni en Pinehas door hun brutaliteit de weg waarin de Heere bij het volk wil wonen. Dat zal niet ongestraft blijven. Het Hebreeuwse woord voor verachten komt ook voor bij Korach, Dathan en Abiram in Numeri 16. Daar greep de Heere snel in. Hier moet de maat van ongerechtigheid nog vol worden, maar Gods wraak zal niet achterblijven.

Vers 18-21

Nadat in vers 12-17 geschreven is over de goddeloosheid van Hofni en Pinehas rondom de offerdienst, worden er in vers 22-25 nog meer zonden van Eli's zonen vermeld. Daartussen staan een aantal verzen over Samuël, letterlijk tussen de zonde in. Hoe gaat het met Samuël? De Heere is met hem en bewaart hem voor een leven in de zonde. In vers 18 wordt er meer genoemd dan in vers 11. In vers 18 staat Samuël voor het aangezicht des HEEREN. Deze uitdrukking die wijst op het ambtelijke werk. Verder staat dat hij een linnen lijfrok draagt. Waarschijnlijk is dit een soort schort, een kledingstuk wat je voor je borst droeg. Wij lezen wel meer van priesters die een efod droegen. Zijn moeder Hanna zorgt jaarlijks voor een kleine rok. Dat is een kledingstuk dat waarschijnlijk onder de efod werd gedragen. Wat zullen er goede ontmoetingen geweest zijn tussen Hanna en Samuël! Wat zal Hanna dankbaar zijn geweest om telkens na een jaar weer te merken dat de Heere haar zoon bewaarde in een omgeving vol zonden. In de kanttekening bij de Statenvertaling lezen wij dat Samuël toenam in grootte van het lichaam en in wijsheid en kennis van zijn ziel. Wat zal dit een blijdschap geweest zijn voor moeder Hanna en vader Elkana! Van Peninna lezen wij niet meer. Eli zegent Elkana en Hanna met een bijzondere zegen. Wellicht is er een band gekomen tussen Eli en deze vader en moeder. De Heere zegent Hanna met nog vijf kinderen. De smaad van haar onvruchtbaarheid is weggenomen, ze is een blijde moeder die met de Heere niet beschaamd is uitgekomen.

Vers 22-26

Gods zegen voor Hanna staat in een contrast met de goddeloosheid rondom de tabernakel in Silo. Wat gebeurt er, behalve het verachten van de offerdienst, nog meer? Eli hoort dat er allerlei vrouwen vlakbij de tabernakel samenkomen. Alleen in 1 Samuel 2:22 lezen wij in 1 Samuël over de tent der samenkomst als aanduiding voor de tabernakel. Maar dit samenkomen roept om Gods wraak. De Hebreeuwse uitdrukking voor het neerliggen van Hofni en Pinehas wijst op ongeoorloofde seksuele omgang. Van Pinehas lezen wij dat hij getrouwd was, lees 1 Samuël 4:19. Zo goddeloos gaat het er aan toe. Maar waar is Eli dan? Natuurlijk heeft Eli dit alles gehoord. En wij mogen er toch wel vanuit gaan dat Eli weet dat dit tot oneer van de Heere is. Hij spreekt een vermaning uit. Deze is niet sterk. Hij maakt verschil tussen zonde tegen mensen en zonden tegen God, een verschil dat Gods wet niet op deze manier kent. Ook zegt hij dat er bij geschillen tussen God en mensen geen bemiddeling is. Eli's bedoeling is wellicht goed, maar klopt het wel? Heeft Eli niet begrepen dat de offerdienst wijst op verzoening door voldoening, bemiddeling door het bloed? Het roept allemaal wat vragen op: Hoe moeten wij de vermaning van Eli lezen? Er zijn meerdere redenen om aan te nemen dat de schuld ook bij Eli ligt. Eli's vermaning komt veel te laat. De tekst begint niet zonder reden met de mededeling dat Eli al heel oud is. Als hogepriester had hij de plicht om zijn zonen te ontslaan, maar dit heeft hij niet gedaan. Ook in deze vermaning stelt hij alleen maar een retorische vraag, zonder daar consequenties aan te verbinden. Daarbij valt het op dat de geruchten die hij hoort de aanleiding zijn om te waarschuwen, dit noemt hij twee keer, lees vers 23 en 24. Maar vooral is het de Heere Zelf Die ons tot een waarschuwend voorbeeld laat zien waar het op vast zit. Eli heeft zijn zonen liever dan de Heere, lees 1 Samuël 2:29. Hij heeft zijn zonen niet zuur aangezien, lees

1 Samuël 3:13. Eli heeft zijn jongens niet met vaste hand geleid en gestuurd. Het is daarom opvallend dat de boodschap van de man Gods tot Eli kort na Eli's vermaning beschreven staat. Hofni en Pinehas luisteren niet. Op de vraag van hun oude vader weten zij het antwoord wel. Maar zij beseffen de ernst van dit alles niet. De Heere wil hen doden. Dit staat er allerm minst om de schuld van Eli, Hofni of Pinehas weg te nemen. Gods geduld met Hofni en Pinehas is ten einde. Het oordeel staat vast, deze goddeloze priesters zijn getroffen al met het oordeel der verharding. De Heere zal de schuldige niet onschuldig houden. Tegenover de dalende lijn van Hofni en Pinehas, en de zwakke lijn van Eli staat de vaste en opgaande lijn van de jonge jaren van Samuël. Hij groeit op in de vreze des Heeren. De woorden uit 1 Samuël 2:26 doen ons denken aan Lukas 2:40, de enige getrouwe Priester Die de Heere verwekken zal om voor Gods aangezicht te wandelen.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat wij Uw Woord hebben
- Belijden dat wij vaak liever de zonde doen dan naar Uw Woord luisteren
- Bidden of U ons wil laten zien hoe wij U in ons leven kunnen dienen en volgen, net als Samuël.

Intro

Laat een glazen kan met schoon water zien. Wat gebeurt er als je daar 1 druppel inkt in laat vallen? Doe het voor. Je ziet dat al het water vies wordt. Zo is het ook met de zonde, die doortrekt je hele hart. Hoe zou je je hart schoon en zuiver kunnen houden?

Lees Psalm 119: 9: 'Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw Woord.' Alleen door de Heilige Geest kunnen wij ons afkeren en afsluiten van de zonde. Zonder die Geest zal de zonde ons hele hart in beslag houden.

Vertelschets

Beginzin

Kijk eens wat daar gebeurt op het plein voor de tabernakel! Het vlees van de geslachte offerdieren wordt in een grote pan gekookt, het is een offer voor de Heere. Maar wat erg! Een knecht pakt een krauwel, een grote vleesvork, en haalt daarmee het lekkerste vlees uit de pan en brengt dat aan de zonen van de priester.

De priesters Hofni en Pinehas

- Dit gaat helemaal niet zoals de Heere het heeft gezegd! Maar iedere dag doen Hofni en Pinehas, de zonen van de hogepriester Eli, dingen die de Heere verboden heeft. Ze werken iedere dag in het huis van de Heere, maar ze luisteren niet naar de Heere en zijn geboden. *Denk je dat ze de Heere liefhebben?*
- Als het avond wordt zien we dat Hofni en Pinehas naar hun slaapkamer gaan. Maar eerst kiezen ze een vrouw uit om mee te slapen. Niet één vrouw, maar steeds een andere. Ze weten toch dat de Heere dat verboden heeft?
- Hun vader Eli ziet hoe zijn zonen zondigen. Voorzichtig waarschuwt hij hen, maar straffen doet hij hen niet. *Straf geven is niet fijn, straf krijgen ook niet. Maar het kan wel nodig zijn. Hofni en Pinehas zondigen tegen de Heere God, terwijl ze heel goed weten dat ze dingen doen die verboden zijn!*

Samuël naar de tempel

- Toch komen er iedere dag veel mensen naar de tempel om tot de Heere te bidden en Hem offers te brengen. Ook Elkana en Hanna zijn op weg naar Silo. Samuël is ongeveer drie jaar oud en hoeft niet meer door zijn moeder gevoed en verzorgd te worden.
- Hanna komt nu haar belofte na die ze aan de Heere gedaan heeft. Samuël zal van nu af aan zijn leven lang de Heere dienen.
- Ze hebben drie jonge stieren (varren), een leren zak vol wijn en wel meer dan 20 liter meel bij zich als offer voor de Heere.
- Hanna herinnert Eli aan haar belofte. Dit kind is 'van de Heere gebeden', zegt ze over Samuël.
- Hanna en Elkana nemen afscheid van Samuël. Voortaan zal hij bij Eli in de tempel wonen. *Dat is wat! Een jongen van drie jaar die voortaan niet meer bij zijn vader en moeder, maar bij een oude priester zal wonen! Hoe zou jij dat vinden?*

- In de Bijbel staat dat de Heere met Samuël is. *Als de Heere bij je is, dan is het overal goed!*
- De kleine Samuël bidt de Heere aan. Hij geeft zijn jonge leven aan de Heere en Zijn dienst. *En jij? Heb jij je leven al aan de Heere gegeven? Of leef jij nog voor jezelf?*

Samuëls leven te midden van de zonden

- Samuël woont en werkt nu in de tempel. Hij steekt de kaarsen aan, doet 's morgens de deuren open en helpt de oude Eli met allerlei klusjes. Samuël vindt het fijn om in het huis van de Heere te wonen en te werken. *En jij? Ga jij ook graag naar de kerk? Help je ook anderen die je hulp nodig hebben?*
- Maar is dit nu een goede plaats voor Samuël om te wonen? Hij ziet iedere dag de zonen van Eli aan het werk. Hij ziet dat ze niet naar de geboden van de Heere leven en dat ze het lekkerste vlees voor zichzelf nemen. *Wat zou jij denken? Als de priesters het mogen, dan mag jij het toch zeker ook wel? Als een ander iets doet wat niet mag dan is het zo makkelijk om mee te doen! En als je dan betrapt wordt zeg je snel: ja, maar hij deed het eerst!*
- Een keer per jaar komen Elkana en Hanna naar Silo. Samuël krijgt dan een nieuwe linnen lijfrok, een soort schort. Wat fijn als ze elkaar weer zagen! Hanna is dankbaar als ze ieder jaar weer merkt dat Samuël niet meedoet met de zonden van Hofni en Pinehas. *Hoe komt dat denk je? Was Samuël zo'n nette, brave jongen?* Nee, Hanna ziet dat Samuël de Heere lief heeft en Hem dient. De Heere bewaart Samuël in een omgeving vol zonden.

Slotzin

Dien jij de Heere al met je hele hart? Het is zo belangrijk om de Heere te zoeken als je jong bent! Als je ouder wordt krijg je het steeds drukker en heb je meer zorgen. Als je God in je jonge leven leert kennen, wordt je voor veel zonden bewaard!

Antwoorden bijbelstudie

Opdracht 1

- Je woonde toen je drie was bij je ouders thuis. Je speelde met je speelgoed en hoefde nog niet te werken.
- Samuël woonde in de tempel. Hij zag zijn ouders één keer per jaar. Hij hielp Eli met allerlei klusjes in de tempel.
- Ik denk niet dat je zou willen ruilen!
- Samuël wilde ook niet ruilen! Hij wilde graag voor de Heere leven. Wat bijzonder hè? Dat kan alleen als de Heere met Zijn Geest in ons hart woont.

Opdracht 2

- Het zou logisch moeten zijn dat we de Heere willen dienen als we van jongs af aan in de tempel/kerk komen! Maar dient iedereen die al zijn hele leven in de kerk zit de Heere?
- *De jongeling was de Heere dienende voor het aangezicht van de priester Eli. Doch de zonen van Eli waren kinderen Belials, zij kenden de Heere niet.*
- Samuël had de Heere lief, leefde voor de Heere en diende Hem
- De zonen van Eli hielden niet van de Heere, ze leefden voor zichzelf en luisterden niet naar Gods wetten en geboden.

Opdracht 3

- Het water werd helemaal vies.
- Samuël wordt niet door de zonden van Hofni en Pinehas besmet/ meegenomen. Hij blijft naar Gods geboden leven.
- Deze zinnen zijn juist:
 - De Heilige Geest woont in zijn hart
 - Hij wil de Heere gehoorzaam zijn
 - Hij houdt van de Heere.

Opdracht 4

Dominee
Diakenen
Ouderlingen

Koster
Organist
Schoonmaaksters
Oppas
Kerkauto rijders enz.

Wat zouden kinderen kunnen doen?

Oppassen op de crèche, oude of zieke mensen eens helpen, bezoeken of een kaart sturen. Maar ook, net als Samuël, trouw naar de kerk, catechisatie, club gaan en luisteren naar Gods geboden, je Bijbel lezen en de Heere zoeken in het gebed.

Opdracht 5

De zonen van Eli mogen in het huis van de Heere **werken** maar zij **luisteren** niet naar Hem.

Samuel leerde al heel jong naar de Heere **luisteren**. Hij heeft de Heere lief en wil graag voor Hem **werken**.

Denk eens aan het bijbelverhaal over Martha en Maria. (Lukas 10: 38-42)

Martha was hard aan het **werken** voor de Heere en de gasten die kwamen.

Maria zat bij Zijn voeten naar Hem te **luisteren**.

De Heere Jezus zei dat **Maria** het belangrijkste had gekozen!

Werken voor de Heere kan niet goed gaan zonder naar Hem te luisteren!

Heb je nog tijd over?

Raam, kartelrandje onderaan muur, Eli's schoenen, centuur, rand en kwastje baret en kwastje schort, tasje Samuël, Hanna's mouw en haar.

Verwerking

Klusjesbonnenboekje

De Heere dienen betekent de Heere liefhebben boven alles en je naaste als jezelf. Dit kun je laten zien door de Heere te gehoorzamen en anderen te helpen.

Geef alle kinderen 2 vellen wit A 4 papier. Laat de vellen in vieren vouwen en losknippen. Je hebt nu 8 rechthoekige blaadjes.

Bedenk 8 klusjes (minder mag natuurlijk ook) die je voor een ander zou kunnen doen. Schrijf of teken op ieder blaadje 1 klusje. Leg alle blaadjes op een stapel en niet ze aan elkaar. Geef dit boekje aan iemand en laat hem of haar een klusje uitzoeken dat jij dan kunt doen! Bijvoorbeeld: gras maaien, auto wassen, boodschappen doen, onkruid trekken, stofzuigen, oppassen, was opvouwen enz.

De Heere in alles volgen

Samuël volgde de Heere in alles. In dit knutselwerkje wordt dat inzichtelijk gemaakt door twee schoenen: iemand volgen doe je immers door achter diegene aan te lopen. Het werkblad voor dit knutselwerkje is te vinden via:

https://www.gelovenisleuk.nl/images/kinderen/knutselen/Volg_God_schoen.pdf

In principe is blad 1 en 2 genoeg voor dit knutselwerkje, naar eigen inzicht kunnen eventueel ook onderdelen van de andere pagina's gebruikt worden.

Beschrijving:

- Kleur alles in voor zover nodig en knip de onderdelen uit.
 - Knip uit de schoenen de openingen waar normaal de voet in gaat (alleen het binnenste deel).
 - Lijm de delen met tekst vast, zodat de tekst nog precies te zien is door de opening. Let op links en rechts!
 - Lijm nu de losse veterstukjes op de schoenen.
- Doe splitpennen door de bovenkant van de schoen en de strook die onder de schoen komt. Hierdoor kunnen de schoenen schuiven en kun je er een loopbeweging mee maken.

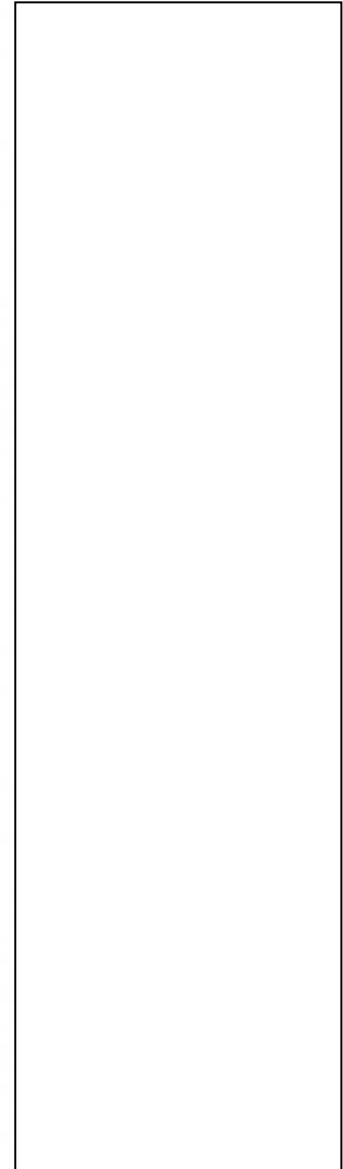

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het bijbelverhaal gehoord hebben.

Samuël in de tabernakel

Naam:.....

Samuël wordt door Elkana en Hanna naar de hogepriester Eli gebracht

Samuël mag Eli helpen. Teken in het vak de klusjes die hij mag doen. Kleur daarna de kleurplaat mooi in.

3. Horen en luisteren

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de bijbelstudie:

1 Samuël 3
Samuëls roeping

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over gehoorzaamheid. Bijvoorbeeld Psalm 119:57-64 waar het gaat over de woorden van de HEERE (vers 57): de dichter wil daarnaar luisteren en gehoorzamen (vers 59 en 60). Kunnen de kinderen zeggen of zij de HEERE gehoorzaam willen zijn?

Doel

De kinderen

- *Weten* hoe God Samuël roept
- *Beseffen* wat het voor Samuël betekent, door God geroepen te zijn
- *Kunnen* benoemen waartoe/wanneer God hen roept

Bij het maken van de vertelschets en bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 3:3	Ik lag en sliep gerust
Psalm 19:6	Dus krijg ik van mijn plicht
Psalm 25:2	Heer', ai, maak mij Uwe wegen
Psalm 86:6	Leer mij naar Uw wil te hand'len
Psalm 119:88	Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond

ZB 165	Spreek Heer, want ik luister
OTH 370	Samuel hoort 's nachts een stem
OTH 459	De tempel ligt al stil, een stem klinkt door de nacht

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC zondag 49	Zonder tegenspreken gehoorzaam zijn
NGB art. 23	De gehoorzaamheid van de gekruisigde Christus is de onze, wanneer wij in Hem geloven
DL 3/4, 8	Het is God aangenaam dat geroepenen tot Hem komen

Exegese 1 Samuël 3:1-21

Focus

Met Samuël maakt de HEERE een nieuw begin.

Omschrijving focus

Samuël dient nog steeds de Heere voor het aangezicht van Eli. Hoeveel gebreken Eli ook vertoonde, toch wilde de Heere dat Eli de leermeester van Samuël zou zijn. Het was eigenlijk al een beproeving op zich voor Samuël om bij

deze onvolmaakte man te leven. Ook in onze tijd kan het moeilijk zijn als je als kind met de onvolmaaktheid van je ouders geconfronteerd wordt.

Behalve dat een ieder in die dagen deed wat goed was in eigen ogen, is een tweede kenmerk van die tijd dat het Woord des Heeren dierbaar of schaars geworden is. Het verval in kerk en staat gaat altijd gelijk op. De schuld daarvan ligt bij de kerk, de nalatigheid van Eli heeft grote en schadelijke gevolgen. Christenen dienen zich bewust te zijn dat hun daden gevolgen hebben die verder strekken dan hun eigen invloedssfeer.

Dan klinkt Gods stem tot Samuël, in een tijd waarin de Heere weinig sprak. Daarin zien wij dat de Heere spreekt tot elk die voor Hem leeft. Als wij volharden in onze zonden, verstaan wij Gods stem niet.

Samuël wordt erkend als profeet. Hij staat voor moeilijke omstandigheden, maar de Heere is met hem. De Heere leidt zijn weg. Het keerpunt in hoofdstuk 3 is namelijk alleen Gods werk. Zo is het nog als de Heere mensen roept in Zijn dienst. De Heere wil ambtsdragers, ouders, leerkrachten en vrijwilligers gebruiken. Zij staan voor moeilijke taken, maar uiteindelijk staat de Heere Zelf in voor Zijn eigen werk.

Achtergrondinformatie

In het tweede hoofdstuk lezen wij van de neergang van het goddeloze geslacht van Eli en van de opgang van de godvrezende Samuël. Eli heeft een man Gods ontmoet, die hem het oordeel heeft aangezegd, lees 1 Samuël 2:27-36. De jonge Samuël zal van zijn moeder gehoord hebben waarom zijn haar niet geknipt mocht worden. Hij behoort immers de Heere toe. Zo groeit hij op. De oprechte Israëlieten zijn op hem gesteld. Wat vooral van belang is, is dat de Heere hem bemint omdat de Heere Zijn genade in zijn jonge leven heeft verheerlijkt. Daarom leeft Samuël zoals de Heere het wil, in gelovige gehoorzaamheid. Tot dusver is Samuël ondergeschikt aan Eli, in hoofdstuk 3 zal dit veranderen.

Vers 1-3

Ook vers 1 begint, evenals eerdere verzen in hoofdstuk 2, met de woorden dat Samuël de HEERE diende voor het aangezicht van Eli. Er was geen openbaar gezicht. Nu was er wel een vaste priesterorde, maar een profetenorde was er niet. Sommige profeten, aangeduid als mannen Gods, hebben slechts enkele keren geprofeteerd. Maar na het optreden van Debora in Richteren 4 en een onbekende ziener uit Richteren 6 was de man Gods die tot Eli sprak in 1 Samuël 2:27 de laatste profeet. De toestand is ernstig, de tijd weekte los van Gods Woord. Maar de Heere zal gaan spreken! Dat gebeurt in de vroege morgen. De lamp Gods was bijna uit. Deze lamp moest 's nachts brandende gehouden worden, lees Exodus 27:20-21. In deze lamp Gods zien wij een beeld van de tijd van Samuël. Door zijn godsvreze was Samuël het enige lichtpuntje in Silo. De taak om de lamp brandende te houden heeft Samuël van Eli overgenomen. Hofni en Pinehas worden hier niet genoemd. Eli's ogen worden donker. Niet alleen letterlijk maar ook in de geestelijke zin, want pas de derde keer weet Eli dat de HEERE Samuël roept.

Vers 4-10

In de vroege morgen roept de HEERE Samuël. Uit vers 10 weten wij hoe de HEERE riep, namelijk door tweemaal zijn naam uit te spreken: 'Samuël, Samuël'. Zo riep de Heere ook tot Jakob, Mozes, Martha en Saulus. Zo is het duidelijk dat de HEERE spreekt. Als Samuël voor de eerste keer zijn naam hoort noemen, meent hij dat Eli hem geroepen heeft. Eli heeft echter niet geroepen en hij weet ook niet wat er gebeurd zou kunnen zijn. Eli zegt tegen Samuël dat hij weer naar bed moet gaan. Van slapen komt het niet. Andermaal klinkt Gods roep: 'Samuël, Samuël'. Als Samuël weer bij Eli komt, stuurt Eli hem weer terug. Dringt het niet tot Eli door dat de HEERE Samuël zou kunnen roepen? Samuël kende de HEERE nog niet, zo lezen wij in vers 7. Dat wil niet zeggen dat Samuël de Heere nog niet vreesde. De Heere had tot hem gesproken, door Eli, Elkana en Hanna. Maar nog niet rechtstreeks. Hij wist nog niet wat het is als de Heere een woord in de mond legt om te verkondigen. Daarom wist hij er op dit moment ook geen raad mee. Voor de derde maal roept de HEERE: 'Samuël, Samuël'. Dan dringt langzaam het besef bij Eli door dat de Heere weleens zou kunnen roepen. Dat betekent ook dat de Heere niet hem, maar Samuël roept. Eli geeft een wijze raad. Kennelijk weet Eli wel wat het is als de Heere spreekt. Eli wordt ook een ziener genoemd, lees 1 Samuël 4:8. Dan komt de Heere opnieuw, voor de vierde keer: 'Samuël, Samuël'. Samuël zegt: 'Spreek, want Uw knecht hoort.' De naam 'HEERE' ontbreekt in dit antwoord, wellicht uit schroom. Calvijn schrijft dat juist in de duisternis Gods woorden helderder gehoord worden. Ondanks de duisternis in die dagen en ondanks de duisternis in het geestelijk leven van Eli zal Gods Woord toch helder gehoord worden.

Vers 11-14

De Heere verschijnt aan Samuël, zo lezen wij in vers 10. Samuël heeft iets gehoord en iets gezien. Hoe dat precies geweest is, weten wij niet. De Heere maakt aan Samuël bekend dat Hij iets zal gaan doen in Israël. In de kanttekening lezen wij over de nederlagen van de Israëlieten in de volgende hoofdstukken. Al wie het horen zal, zullen zijn beide oren klinken. Deze uitdrukking wijst in de Schrift op iets schokkends. Het effect is als van een donderslag. De

boodschap raakt allereerst Eli, hij is immers verantwoordelijk voor de tempeldienst. Eli heeft Hofni en Pinehas niet eens zuur aangezien. Heeft Eli dat niet gedaan toen hij zijn zonen berispte, in hoofdstuk 2? Het zuur aanzien waarvan hier gesproken wordt, is niet zozeer een afkeurende blik maar meer een handeling. Eli heeft zijn zonen wel vermaand, maar hij heeft hen niet ontslagen. De Heere verwijt Eli niet dat hij zijn zonen niet heeft berispt, maar Eli heeft het bij een berisping gelaten. De Heere heeft gezworen dat er een verzoening is voor het huis van Eli. Dat is heel ernstig. Tegelijk valt er ons iets op. Eli's zonen hebben de offers, de bediening der verzoening, veracht. Nu is er voor hen geen verzoening mogelijk. Wij kunnen ook denken aan de woorden van de apostel in Hebreeën 10:26 en 29. Wanneer wij willens en wetens zondigen, is er geen slachtoffer mogelijk voor zulke zonden. Zo ernstig neemt de Heere de bediening van de verzoening! De offerdienst in het Oude Testament en de prediking in het Nieuwe Testament staan onder hoogspanning van Gods heiligheid.

Vers 15-18

Hoe zal de nacht voor Samuël verlopen zijn? Zo'n wonderlijke ervaring, en dan zo'n aangrijpende boodschap. Als het morgen wordt, opent Samuël de deuren van de tempel. Daarmee begint zijn dagelijks werk, maar het is nu heel anders dan de vorige dagen. In zijn hart is Samuël bevreesd, hoe zal Eli reageren? Hij weet dat hij Eli niet kan ontlopen. Vroeg of laat moet hij hem de boodschap vertellen. Eli roept Samuël, hij wil weten wat de Heere tot hem gesproken heeft. Ja, hij dringt er met klem op aan, zelfs met een eed, zodat Samuël alles eerlijk vertelt. Het is bij Eli wel ernst. Hier zien wij dat Samuël door de Heere geroepen is tot het ambt. Ondanks zijn leeftijd en zijn verhouding tot Eli is hij heel eerlijk. Samuel vertelt alles, niets houdt hij achter. De oude priester luistert stil en buigt zijn hoofd: 'Hij is de HEERE, Hij doe wat goed is in Zijn ogen.' Is dit het getuigenis van Gods kind of niet? Is dit een hartelijke belijdenis of een doffe berusting? Calvijn schrijft treffend dat Eli zich wel aan God onderwerpt, maar hij is niet getroffen in zijn hart. Wij hebben geen reden om aan Eli's staat als kind van God te twijfelen. Maar Eli is heel ernstig in gebreke gebleven in zijn door God gegeven verantwoordelijkheid. Dat rekent de Heere hem zwaar aan! Vlak voor zijn sterven hoort hij nog dat de ark is weggevoerd, lees 1 Samuël 4: 4. Door zijn schuld als hogepriester heeft zijn geestelijk leven geleden. Een waar christen is te herkennen in ijver en trouw. Wanneer wij onze ogen opheffen naar de Heere over ons werk, past ons alleen de schuldbelijdenis. Wanneer wij onze naasten zien, moeten wij eerlijk kunnen zeggen dat wij trouw geweest zijn. Eli kon dit laatste niet. Wij lezen niet van zijn schuldbelijdenis. Een ander kind van God die zo ernstig gezondigd had, kende ook een periode in zijn leven dat hij zijn schuld niet beleed. Zijn beenderen verouderden, zo belijdt David in Psalm 32. Dan komt de Heere over schenkt David de genade van een gebroken hart en een verslagen geest. Wilt u weten wat dit uitwerkt? Lees daarvoor met aandacht Psalm 51.

Vers 19-21

Direct na Eli's berusting lezen wij dat Samuël groot werd. Dat lezen wij ook in 1 Samuël 2:21 en 26. Zo staan de oude Eli en de jonge Samuel tegenover elkaar. De Heere is met Samuël. Het wordt hoe langer hoe duidelijker voor het volk dat Samuël de door de Heere gezonden profeet is. De Heere leidde alles zo, dat er geen ruimte bleef voor wantrouwen aan Samuëls roeping tot profeet. Heel het volk erkent Samuël. Van Dan in het uiterste noorden tot Berseba in het uiterste zuiden toe. Samuël was bevestigd. Het Hebreeuwse woord voor 'bevestigen' wijst op zijn trouw. Wat Samuël zei, bleek waarachtig en betrouwbaar te zijn. Meer dan eens verschijnt de Heere aan Samuël. Dat is een tegenstelling met vers 1, waar wij lezen dat er geen openbaar gezicht was. Er breekt een andere tijd aan in het volk. Er komt een keerpunt in het leven van Israël, de Heere spreekt door Zijn stem. Aan dit keerpunt hebben mensen niet bijgedragen. Het is alles Gods ontfermend neerzien op dit volk. Is dit keerpunt ook een opwekking? Daarvan is sprake als Gods stem hartvernieuwende kracht doet in zondaren, door de Heilige Geest. Dat zal in de volgende hoofdstukken moeten blijken.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat wij door God geroepen worden, door de Bijbel, 's zondags in de kerk, in ons geweten
- Belijden dat wij niet goed luisteren naar Gods opdrachten
- Bidden voor vergeving hierover en om blijvende gehoorzaamheid

Intro

Horen doe je met je oren. Neem oorkappen mee en laat die een kind opzetten (als je geen oorkappen hebt, neem dan bijvoorbeeld oordopjes met muziek of een foto ervan en laat de kinderen bedenken hoe het is als je die opzet). Vraag: wat gebeurt er als iemand je nu roept?

Roep het kind eerst zachtjes, daarna steeds harder bij zijn/haar naam en heb het er samen over dat hoe minder belemmeringen er zijn, hoe beter je kunt horen.
Maak de link naar het verhaal van Samuël, ook hij werd geroepen. Luister maar.

Vertelschets

Beginzin

Ssstt... Samuël slaapt... Het is nog heel vroeg in de morgen, later op de dag moet hij uit bed en leert hij van Eli hoe hij de HEERE moet dienen in de tempel. Maar nu slaapt hij nog...
Hé, hoort hij nou zijn naam? Nee, dat zal wel niet, het is nog veel te vroeg. Maar luister nou toch, daar hoort hij zijn naam nog een keer!

Naar Eli

- Samuël denkt tot drie keer toe dat Eli hem roept (vertel dit zoals in de beginzin, vanuit Samuël)
- Drie keer wordt hij teruggestuurd
- De laatste keer weet Eli dat Samuël zich vergist heeft, dat de HEERE hem geroepen heeft. Hij leert Samuël hoe die moet reageren op de roep (vers 9).

Naar de HEERE

- Samuël doet zoals Eli hem geleerd heeft

Gehoorzaam aan de roeping

- De HEERE geeft Samuël een opdracht: hij moet aan Eli vertellen dat hij straf krijgt. Eli is niet streng genoeg geweest voor zijn twee kinderen, twee zoons. Zijn zoons waren ongehoorzaam en waren verkeerde priesters, en Eli is niet boos op hen geworden. Nu straft God ze, ze zullen niet oud worden maar jong sterven (lees Sam. 2:27-36).
- Wat een moeilijke boodschap is dat! Samuël heeft heel veel van Eli geleerd, en nu moet hij aan hem vertellen dat zijn kinderen jong zullen sterven en dat Gods straf over hem zal zijn.
- Samuël durft het eigenlijk niet aan Eli te vertellen (vers 15)
- Eli roept Samuël en vraagt hem te vertellen wat de HEERE heeft gezegd
- Dan luistert Samuël en vertelt alles, zonder iets achter te laten
- En de HEERE was met Samuël (vers 19)

Slotzin

Gehoorzaam zijn is niet altijd makkelijk! Maar als je de HEERE wilt dienen, luister je naar Hem en zal Hij met je zijn.

Antwoorden bijbelstudie

Opdracht 1

“Spreek, want Uw knecht hoort.”

Zie de kerntekst, laat die opzoeken in de Bijbel.

Opdracht 2

Adam en Eva	Gij zult niet eten van de boom der kennis, des goeds en des kwaads (Genesis 2:17)
Noach	Maak een ark (Genesis 6:14)
Abraham	Offer uw zoon (Genesis 22:2)
Mozes	Leid Mijn volk uit Egypte (Exodus 3:10)
Jona	Ga naar Ninevé (Jona 1:2)

Opdracht 3

Vraag door op de gegeven antwoorden, waarom omcirkelt een kind een bepaald woord? Laat voorbeelden noemen. God spreekt tot mensen in dromen (m.n. in gesloten landen waar christenvervolgung plaatsvindt), door mensen, in de Bijbel en door het geweten. Bedenk zelf voorbeelden.

Bespreek de vragen met de kinderen. Geeft de meester/juf, vader/moeder weleens een opdracht? Wat voor opdracht is dat? En luister je dan? Waar komt het door als je niet luistert? (Oorkappen!) Welke opdrachten zijn leuk, welke niet? Heb je ook weleens een moeilijke opdracht gekregen? Wat deed je toen?

Maak een koppeling naar de opdracht die wij allemaal van de HEERE krijgen (die zijn er veel, maar bv. Matthéüs 22:37): Gij zult liefhebben de Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Of: geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis (Handelingen 16:31).

Om het voor de kinderen dichtbij te houden, kunt u ook “praktische opdrachten” bespreken: hebt uw vijanden lief (Matthéüs 5:44), vergadert u geen schatten op de aarde (Matthéüs 6:19). In de bergrede (Matthéüs 5-7) staan veel meer opdrachten, zoek die er eventueel bij. Maar misschien weten de kinderen er zelf ook wel te noemen!

Als er tijd over is....

Als uitloop-opdracht kunt u de kinderen (één van) bovengenoemde teksten laten opzoeken in hun Bijbel en in hun boekje of eventueel op een mooie kaart of stevig vel papier over laten schrijven. Neem voorbeelden mee van handlettering (TIP: zoek op google of pinterest naar afbeeldingen met de zoekterm ‘handlettering bible’).

Verwerking

Op www.bijbelverwerking.nl onder het kopje ‘1 Samuël’ staan diverse ideeën voor verwerkingsopdrachten die bij deze bijbelstudie gedaan kunnen worden. Onderstaande ideeën komen daar vandaan.

Oren maken

God riep Samuël. Als je goed wilt luisteren, heb je je oren nodig!

Benodigdheden: werkblad (zie website) op stevig gekleurd papier, stukjes elektriciteitsdraad van ongeveer 30cm., plakband, schaar, kniptang

Werkwijze: zie werkblad.

Doorfluistertje spelen

Luister jij goed?

Zet de kinderen in een kring, fluister een woord of zin in het oor van je rechter buurman. Hij fluistert het weer door en zo verder. Welk woord komt er uiteindelijk bij je linkse buurman?

Wat hoor ik daar?

Benodigdheden: Diverse geluiden op een CD of maak een aantal ondoorzichtige potjes met verschillende voorwerpen erin (knikkers, ijzere ringetjes, pinda's, houten en/of plastic kralen etc.).

Speelwijze: Laat de kinderen raden welke geluiden er op de CD staan of welke voorwerpen in de potjes zitten. Er kan een wedstrijd gemaakt worden door de kinderen in groepjes te verdelen en te kijken wie de meeste goed raadt.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het bijbelverhaal gehoord hebben.

Horen en luisteren

Naam:.....

Volg de lijntjes en vul de goede letter in.

The image shows a large, complex blue scribble. Within the scribble, several lowercase letters are visible: 'd', 'e', 'm', 'H', 'e', 'w', 'r', 'm', 'a', 'e', 's', 't', 'e', and 'h'. To the left of the scribble, there are several vertical columns of empty boxes for writing answers. The first column has two boxes, the second has four, the third has three, the fourth has three, and the fifth has three.

Met wie was de Heere?

Behandel vraag 1 en 4 uit het bijbelstudieboekje.

4. Bekeer je tot Mij!

Het lezen van het bijbelgedeelte lezen komt bij opdracht 1. Voordat je met de kinderen gaat bijbellezen, lees je met elkaar de titel. Je kunt de vraag stellen 'Waar zou het over gaan? / Wat is bekering? / Wat doe je dan wel/niet? / Wanneer zegt God dit?'

Daarna de kerntekst, intro en kader over richters lezen.

Als je de geschiedenis van deze bijbelstudie gaat vertellen, 1 Sam 7:2-17, kun je ook een ander gedeelte met de kinderen lezen. Of lees het gedeelte ná je vertelling. Dan is je vertelling nog 'nieuw'.

Kies als je vooraf wilt lezen bijvoorbeeld het gedeelte over de wetgeving: Exodus 20:1-6 en 18-19.

- God wil als enige God gediend worden. Met welke woorden lees je dat?
- Wat belooft God? (vers 6)
- Het volk ziet en merkt de grootheid en heiligheid van God. Met welke tekenen? (vers 18)
- Wat vragen ze van Mozes? (vers 19)

God wil dus alleen gediend worden. Want Hij alleen is God. Hij gebruikt mensen om Zijn woorden aan het volk te vertellen. En deze mensen bidden namens het volk God.

Vandaag gaat het ook over deze twee dingen. Vanuit de geschiedenis van Samuël en het volk Israël.

Doel

De kinderen

- *Weten* dat God richters geeft om het volk in te laten zien dat het dienen van Hem niet samen kan gaan met het vasthouden aan afgoden.
- *Beseffen* dat ze net als het volk de oproep tot bekering steeds weer nodig hebben.
- *Kunnen* concreet maken wat in hun leven het dienen van de Heere in de weg staat. (Nog steeds of weer opnieuw.)

Bij het maken van de vertelschets en bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 6:2	Vergeef mij al mijn zonden
Psalm 6:9	De Heer' wild' op mijn kernen
Psalm 77:1	Mijn geroep, uit angst en vrezen
Psalm 99:5	Ook was Samuël
Psalm 116:2	Ik lag gekneld in banden van de dood
Psalm 116:3	Och Heer', och werd mijn ziel door U gered!
Psalm 119:88	Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond
Psalm 141:1	'k Roep Heer' in angst tot U gevloeden

ZB 2	Abba Vader, U alleen
ZB 59	Heere, maak mij Uw wegen bekend
ZB 140	Neem mijn leven, laat het Heer
ZB 165	Spreek Heer', want ik luister
ZB 196	Wees ook jij een discipel

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen en zelf daarin onderwezen te worden, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 90	De opstanding van de nieuwe mens
HC vr/a 94/95	Het eerste gebod
NGB art. 1	Belijdenis van de / een enige God
NGB art. 24	Het is onmogelijk dat het geloof leeg is in de mens. De mens wil zich oefenen in het doen van de werken die God in Zijn Woord geboden heeft.
DL 3/4, 3	Je leven verbeteren en bekering lukt niet zonder de genade van de Heilige Geest.

Exegese 1 Samuël 7:1-17

Focus

Samuël richt het volk als profeet en priester.

Omschrijving focus

Na een lange periode van twintig jaar klaagt het volk de Heere achterna. Samuël kwam met een eerlijke en ontdekkende boodschap. Het was voor hem niet genoeg dat het volk naar de Heere riep. Nee, alle afgoden moesten verwijderd worden.

In Samuëls werk zien wij de drie ambten van Christus. Hij onderwijst als profeet, lees vers 3. Hij offert en bidt als priester, lees vers 5-6 en 9. En hij richt als koning, lees vers 6.

Dan komen de Filistijnen. Nu zal blijken of het volk echt de Heere dient. Dat blijkt uit hun vraag aan Samuël om tot de Heere te roepen. Samuël weet dat uiteindelijk het wegdoen van de afgoden niet de reden is waarom de Heere verlossing zendt. Hij weet dat er geofferd moet worden. Hier zien wij een lijn naar Christus, als het grote Offer.

Samuël richt een gedenkstee op. Deze gedenkstee wijst op het verleden. Het volk mag de daden die de Heere gedaan heeft, niet vergeten. Deze gedenkstee wijst ook op de toekomst. De Heere gedenkt en verlost het volk dat op Zijn gunst vertrouwt.

Achtergrondinformatie

In hoofdstuk 4 bevestigt de Heere Zijn Woord, zoals Hij gesproken heeft. Gods oordeel over Hofni, Pinehas en Eli wordt voltrokken. Het geschreeuw klinkt door Silo dat de ark is meegenomen door de Filistijnen. Van het volk Israël vielen er 30.000 mannen. Als Eli de boodschap van de weggevoerde ark hoort, valt hij achterover en breekt zijn nek. Een ontroerend gedeelte. Eli heeft vlak voor zijn sterven nog gehoord waartoe zijn nalatigheid geleid heeft. De verslapping van Eli geeft een triest beeld van deze geschiedenis. De naam van Eli's pasgeboren kleinzoon wordt Ikabod, de eer is weggenomen. In hoofdstuk 5 lezen wij over de ballingschap van de ark. Zeven maanden lang wordt Dagon vernederd, eerst in Asdod en later in Ekron. Als de Filistijnen uiteindelijk besluiten om de ark terug te zenden naar Israël. Als de inwoners van Beth-Sémes de ark weer zien, zijn zij verblijd. Maar hun vreugde wordt nieuwsgierigheid. De Filistijnen hadden hun koffertje met gouden gezwellen en gouden muizen niet in de ark gezet, maar op de wagen naast de ark. De onheilige nieuwsgierigheid wordt zwaar gestraft, er vallen opnieuw doden. Het is geen wonder dat men het niet aandurft om de ark in Beth-Sémes te houden. Het is te gevaarlijk. De oplossing doet zich voor in Kirjath-Jearim. De mannen van deze stad tonen eerbied en ontzag. Daar begint hoofdstuk 7.

Vers 1

In Kirjath-Jearim woont een zekere Abinadab. Hij is bereid om voor de ark des HEEREN in zijn huis een plaats in te ruimen. Waarschijnlijk is er besloten dat de ark op een afgezonderde plaats moest staan. Eleazar, de zoon van Abinadab, wordt aangesteld om ervoor zorg te dragen dat geen onbevoegden of nieuwsgierigen bij de ark zullen komen. Daar staat de ark twintig jaar in totaal. Waarschijnlijk kwam Silo niet meer in aanmerking. In ieder geval lezen wij niet dat de Heere in deze twintig jaar aan Samuël een andere plaats wees. Abinadab en Eleazar hebben zich met grote nauwkeurigheid gehouden aan Gods voorschriften. Ook hier geldt wat de man Gods eens tot Eli sprak: 'Want die Mij eren, zal Ik eren' (1 Samuël 2:30m). Verder gebeurt er in deze twintig jaar niet veel. De Filistijnen hebben nog steeds veel macht. Hoe zal het verder gaan?

Vers 2-4

Na deze twintig jaar lezen wij dat het volk de Heere achterna klaagde. De Hebreeuwse vorm voor 'klagen' is een intensieve vorm en wijst op een blijvend klagen. Waarom klaagt het volk? In de kanttekening lezen wij dat de Filistijnen hen opnieuw verdrukten. Het volk roept tot de Heere, maar de Heere geeft niet direct antwoord. Het volk is in de duisternis, zij worden zich bewust dat de Heere van hen geweken is. Dat heeft een oorzaak, daar wil de Heere hen eerst bij stilzetten. Er staat nog heel wat tussen het volk en de Heere in, dat moet opgeruimd worden. Daarvoor gebruikt de Heere de prediking van de jonge profeet Samuël, die de oproep tot ware bekering heel concreet maakt. Samuëls prediking bestaat uit twee delen. Hij beveelt om de afgoden te verlaten. De afgoden van de volken rondom Israël moeten worden verlaten. Dat was niet alleen de Baäl, maar er waren tal van afgoden. Ook vermaant Samuël het volk om de Heere met hun hele hart te dienen, dat staat twee keer in vers 3. Het lijkt er namelijk op dat in deze twintig jaar de voorgeschreven ceremoniën van offers en gebeden niet hebben plaatsgevonden. Samuël staat helemaal aan de kant van de Heere. Zijn prediking bevat ook een belofte. Als de Heere in waarheid gediend zal worden, dan zal Hij hen verlossen van hun vijanden. Dan gebeurt er een wonder. De Israëlieten ontvangen het ware geloof, waardoor zij in Samuëls stem Gods stem horen. Zij willen Gods stem gehoorzamen. Dit proces, wat voor veel Israëlieten een ware bekering is, voltrekt zich tussen vers 4 en 5.

Vers 5-6

Na deze bekering neemt Samuël de verdere leiding. Hij handelt als een richter. Deze combinatie van profeet en richter geeft aan zijn optreden een herderlijk en vaderlijk karakter. Inmiddels is hij een volwassen man van ongeveer 50 jaar en de Heere geeft dat het volk hem vertrouwt. Samuël roept op tot een volksvergadering. Zo'n volksvergadering had al eerder plaatsgevonden onder leiding van Jozua. Toen beloofde het volk dat zij de Heere zouden dienen. Na dit verval wil Samuël het verbond met de Heere vernieuwen. Deze volksvergadering vindt plaats in Mizpa. Daar in Mizpa, ongeveer dertien kilometer ten noordwesten van Jeruzalem, gebeuren drie dingen. Als eerste, het volk schept water en giet het water uit voor het aangezicht des HEEREN. Het uitgieten van het water is een beeld van het uitgieten van het mensenhart voor de Heere. In deze handeling zien wij schuldbewustzijn en schulderkenning. Voor degenen die zich waarlijk tot de Heere bekeerd hebben, is dit een daad van liefde tot de Heere. Het oprecht belijden van de schuld voor de Heere geeft meer vreugde dan het dienen van de afgoden. Dat is nog steeds zo. Als tweede, in Mizpa is er een gemeenschappelijk vasten. Ook deze handeling geeft een blijk van een bede- en boetedag. Als de Heere in ons hart werkt, worden wij eerlijk in ons belijden van de schuld. Als derde, in Mizpa bidt Samuël voor het volk. Samuël is de enige richter die voorgesteld heeft om te bidden. Daarin lijkt hij op Mozes, en ook op de Heere Jezus, de biddende Hogepriester. Samuël belijdt namens het volk de hemelhoge schuld voor de Heere. Als een vader gaat Samuël het volk voor. Ongetwijfeld hoort daarbij ook het onderwijs in Gods inzettingen.

Vers 7-11

Dan gebeurt er iets wat wij hier niet zo snel zouden verwachten. De Filistijnen horen dat de Israëlieten te Mizpa vergaderd zijn. Hoe zij dit gehoord hebben, is ons niet bekend. De Filistijnen denken een mooie kans te hebben om het volk te omsingelen. Onder leiding van vijf Filistijnse vorsten rukken de troepen op naar Mizpa. Hier zien wij het werk van de duivel, die verstrooiing en verwarring wil geven. Want de duivel heeft de bekering van het volk met groot ongenoegen gezien. Maar de duivel heeft niet het laatste woord in deze geschiedenis. Wat de duivel ten kwade denkt, zal de Heere ten goede keren. Ja, de Heere gebruikt deze geschiedenis om het volk nog meer te leren. Het volk hoort van de oprukkende Filistijnse troepen. Mogelijk hebben de schildwachten dit bericht doorgegeven. En dan gebeurt er iets bijzonders. Het volk beseft dat zij iemand nodig hebben die hun verloren zaak aan de Heere wil voorleggen. Zij dringen daarom aan bij Samuël om voor hen te bidden. Nee, nu halen zij niet de ark op om zo de strijd aan te gaan, zoals in 1 Samuël 4. Er is iets veranderd. Laten wij goed letten op wat Samuël doet. Hij wil eerst offeren. Misschien stellen wij de vraag of er wel tijd genoeg is om te offeren. Maar, Samuël beseft hoe nodig dit offer is. Eerst moet de Heere krijgen wat Hem toekomt. Hij neemt een melklam, een jong lam dat nog dronk bij zijn moeder. Er zijn wel verschillen aan te wijzen tussen de offers in Leviticus en dit offer, maar wij lezen niet waarom Samuël dit offer neemt. Calvijn schrijft dat Samuël hier beseft dat onze gebeden alleen in de weg van het offer verhoord kunnen worden. De vraag kan gesteld worden of Samuël wel mag offeren. Hij is immers geen priester? Mogelijk hebben aanwezig priesters hem geholpen. In ieder geval handelt Samuël uit gehoorzaamheid tot de Heere. En gehoorzaamheid is voor God beter dan slachtoffers, zo lezen wij in de Schrift. Als de vlammen oplaaien en het offerdier verteren, roept Samuël tot de Heere. Terwijl de rook van het offer opstijgt naar de hemel, verhoort de Heere. De Heere grijpt rechtstreeks in, door te spreken in Zijn schepping. Er breekt een hevige onweer los. Als de God ter ere dondert, schrikken de vijanden. Hier horen wij de woorden uit Hanna's lofzang, lees 1 Samuël 2:10. Wat is de reden dat de Heere Zijn volk verlost? Dat is omwille van het offer. Hier komen wij een lijn naar het Nieuwe Testament op het spoor. De Heere verlost, om Jezus wil.

Vers 12-14

De Heere strijdt voor Zijn volk. Als de Filistijnen vluchten voor Gods stem in het onweer, gaan de mannen van Israël hen achterna. In het oude oosten ging men niet zomaar zonder wapens op reis. Anderen denken dat de Filistijnen hun wapens uit angst onderweg hebben geworpen en dat de Israëlieten deze wapens oprapen. Hoe het ook zij, de overwinning is alleen toe te schrijven aan de Heere. Ook dit werk is door Gods alvermogen, door de hand des Heeren alleen geschied. De Israëlieten vervolgen de Filistijnen tot aan Bethkar. Waar deze onbekende plaats precies ligt, weten wij niet. Sommige uitleggers denken aan de grens tussen Israël en het land van de Filistijnen. Na deze vervolging komen de Israëlieten opnieuw samen bij Mizpa. Door de oprichting van een gedenksteen wil Samuël de herinnering bewaren. Deze daad zal ongetwijfeld diepe indruk gemaakt hebben bij jong en oud. Samuël noemt deze steen: 'Eben-Haëzer'. Deze naam is een onvertaalde Hebreeuwse uitdrukking en betekent: 'Steen der hulpe'. Waarom geeft Samuël deze naam? Omdat de Heere hen tot hiertoe heeft geholpen. Tot hiertoe betekent enerzijds dat de Heere tot op dit moment heeft geholpen. De Heere gaf ware bekering en de Heere verlostte uit de hand van de Filistijnen. Tot hiertoe is ook een wens voor de toekomst. Wie op de Heere vertrouwt, komt niet beschaamd uit. Dat sluit de ware bekering niet uit, maar in. Bovenal is dit omwille van het offer van Jezus Christus.

Vers 15-17

In de laatste verzen van dit hoofdstuk vinden wij een korte beschrijving van de periode die zal volgen. Wij lezen dat het de Filistijnen een lange tijd niet gelukt is om terug te komen. De hand des HEEREN was tegen hen. De door de Filistijnen overwonnen steden kwamen weer terug bij Israël. Zodoende werd de grens weer duidelijk gemarkeerd tussen het gebied van Israël en de Filistijnen. Dit alles wil niet zeggen dat wij sinds die tijd niet meer horen van de Filistijnen. Zij hebben dikwijls geprobeerd om terug te komen. Soms lijkt dat ook te lukken. In 1 Samuël 13:19-20 lezen wij dat de Israëlieten voor hun landbouwgereedschappen afhankelijk zijn van de Filistijnen. Maar in 1 Samuël 13 en 14 lezen wij hoe de Heere Israël opnieuw helpt. En als in 1 Samuël 17 de Filistijnen opnieuw optrekken tegen Israël is het David die met een steen uit zijn slinger de kampvechter Goliath doodt, waarop de Filistijnen opnieuw vluchten. Pas als Samuël gestorven is, zijn de Filistijnen het middel in Gods hand om een tijdelijke overwinning te behalen over Israël en de goddeloze koning Saul te doden. Er was ook vrede tussen Israël en de Amorieten, zo lezen wij in vers 24. Dit volk viel meestal Israël aan ten oosten, terwijl de Filistijnen ten westen aanvielen. En Samuël zelf? Hij richtte Israël al de dagen zijns levens, zo staat er. Hij is overigens de laatste van veertien richters. Volgens de berekening van de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus, heeft hij na de gebeurtenis in Mizpa nog twaalf jaar geregeerd. In deze periode reisde hij jaarlijks langs drie belangrijke plaatsen. Gilgal was de plaats waar het volk eens het beloofde land binnen kwam. Mogelijk is Samuël daar ook begonnen met de profetenschool, zoals die er in de tijd van Elisa was, maar dit weten wij niet zeker. Bethel was de plaats waar de Heere aan Jakob verscheen. En Mizpa kennen wij als de plaats van de herdenkingssteen 'Eben-Haëzer'. Er waren in die tijd ook plaatselijke rechters die in beslissingen konden voorzien, niet alles lag bij Samuël. Van Samuël lezen wij dat hij telkens terugkeerde naar Rama, waar hij woonde. Daar bracht hij ook offers. Dat hij de betekenis van het offer gekend heeft, weten wij uit hoofdstuk 7. In het werk van Samuël zien wij iets van de drie ambten van profeet, priester en koning. Daarin wijst Samuël heen naar Christus, Die deze ambten volmaakt heeft vervuld.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat God zoveel geduld heeft en ons elke keer weer roept om Hem te dienen.
- Belijden dat wij God zo vaak vergeten en voor onszelf leven.
- Bidden of God ons hulp en genade geeft om te stoppen met alles dat tegen de geboden van God ingaat. En genade om met heel ons hart voor Hem te leven. Hij is het zo waard!

Intro

Neem een voorwerp mee dat een speciale herinnering voor je heeft. En een grote steen. Bijvoorbeeld: iets wat je op vakantie hebt gemaakt/gevonden. Een miniatuurvliegtuig wat herinnert aan een gezellig familieweekend. Een bordje met tekst dat je herinnert aan je doop of trouwdag. Een zelfgemaakt mozaïekschaaltje dat je kreeg van een vriendin omdat je haar geholpen hebt tijdens haar ziek-zijn. Of.... Vertel levendig wat het met jou doet elke keer als je het voorwerp ziet.

Pak vervolgens de steen. Zet hem pontificaal neer op tafel.

“Vandaag gaat het over deze steen. Nou ja, niet deze. Eigenlijk had ik een veel grotere mee moeten nemen. We noemen de steen 'Eben-haëzer' (uitspraak èvèn – haèzèr). Steen van hulp. Deze steen is om nóóit meer te vergeten

hoe God geholpen heeft. Nooit meer vergeten Wie de machtigste is. Nooit meer vergeten dat er Iemand is die sterker is dan ik, dan wij allemaal bij elkaar.

Nu worden er nog steeds grote herdenkingsmonumenten geplaatst. Denk aan oorlogsmonumenten: nooit vergeten hoe soldaten hun leven hebben gegeven voor de vrijheid van Nederland. Of: nooit vergeten hoe duizenden en duizenden joden gedood werden in de oorlog. Of een bevrijdingsmonument. Of een monument voor een bepaald persoon. Denk aan koningin Wilhelmina. Of een monument om de watersnoodramp te herdenken. Nooit meer vergeten hoe verwoestend het water was en veel mensen daar de dood vonden.

Maar wie zet déze steen neer? Waarom Eben-haëzer? Wat voor bijzonders is er gebeurd?

(Geen antwoorden laten geven. Laat in je houding zien dat die straks komen.
Als je niet gaat vertellen, kun je aangeven dat hier de bijbelstudie over gaat.)

Vertelschets

Beginzin

“Heere, help ons toch! Bevrijd ons van deze nare volken. Ze onderdrukken ons.”

Het lijkt wel of de Heere ons niet meer ziet, ons niet meer hoort, ons niet meer helpt.

“Heere, help!”

- Hoor je de nood? Wat een gebed tot de Heere? Wie bidt dit? Misschien jij wel. ‘Heere, help! Hoort U mij? Ziet U mij? Heere, help toch!’
- Samuël merkt dat het volk Israël in nood is. Hij hoort hen bidden tot de Heere. Er staat in de Bijbel ‘Het volk klaagt de Heere achterna.’
Samuël weet dat het volk onderdrukt wordt. De Filistijnen en de Amoriëten heersen over Israël. Er is geen vrijheid voor Israël. Ze willen hier vanaf. Daarom roepen en bidden ze tot de Heere. “Verlos ons van deze vijanden!”
- Samuël hoort hen roepen, hoort hen bidden.
‘Dit helpt niet hoor, wat jullie doen’, zegt hij. ‘Op deze manier zal God jullie niet verhoren.’
‘Wat doen we verkeerd dan? We hebben de Heere toch nodig?’
- ‘Jullie bidden tot de Heere, maar ondertussen blijven jullie de afgoden dienen. Jullie aanbidden de Astharoths. Maar dat is een heidense godin. Waar zijn jullie offers voor de Heere? Waar is jullie dagelijkse afhankelijkheid van de hemelse God? Jullie weten Zijn gebod: Gij zult de Heere uw God dienen en Hem alleen. Maar jullie dienen heidense goden die geen goden zijn. Zij kunnen jullie niet helpen, niet horen en niet verlossen. En nu jullie dat eindelijk in de gaten hebben, hebben jullie God nodig. Maar je kunt niet God dienen én de Astharoths.’
- Tja, dan is het eigenlijk ook niet eerlijk om wél hulp van God te verwachten. Aan de ene kant wil je dat Hij je helpt en redt en aan de andere kant vergeet je de Heere helemaal. Geldt dit ook van jou? Heb je de Heere ook alleen nodig als je in de problemen zit? Het volk Israël heeft misschien wel schaamtevol naar de grond gekeken. Wat u zegt, Samuël, is waar.

Bekering

- ‘Maar hoor, ik heb een boodschap voor u.’ Samuël kijkt het volk aan. ‘Doe de vreemde goden weg. Vernietig de beelden van de Astharots. Richt je hart en je leven en je gedachten op de Heere alleen. Bekeer je tot de Heere met je hele hart. Dien uw hemelse God en Hem alleen. Als u dat doet, dán zal Hij u van de Filistijnen verlossen.’
- Dat is nogal een boodschap. Wegdoen waar je jarenlang zo blij mee bent geweest. Stoppen met je geloof dat je zoveel jaren hebt gehad. Moeten die Astharots weg?
- Samuël roept het volk op tot verbetering, verandering en bekering van hun leven. Dat betekent stoppen met alles waarvan je weet dat het tegen Gods geboden ingaat.
- Ben jij ook gelijk aan het denken? Wat gaat er in jouw leven tegen Gods geboden in? Wat voor het volk Israël geldt, geldt ook voor jou: bekering is stoppen met alles waarvan je weet dat dit God verdriet doet, met alles wat tegen Gods geboden ingaat.

Samuël als richter

- Samuël, de profeet, krijgt er een taak van God bij. Hij moet het volk gaan richten. Er zijn in Israël al meerdere richters geweest. Denk aan Gideon of Simson. In de geschiedenis van het volk Israël lees je steeds weer dat ze afgoden gaan dienen en de Heere vergeten. Als straf daarop komen vijandelijke volken die het volk onderdrukken. Dán pas zien ze in dat ze moeten stoppen met afgoden en zonden. God geeft het volk dan een richter om het volk onderwijs te geven over Gods geboden, om het volk te helpen bij de rechtspraak (rechter) en om het volk te bevrijden van de vijanden. Dat wordt nu ook de taak van Samuël. Maar hij was al een profeet. Nu is hij dus profeet-richter Samuël.
- Hoor je hoe hij het volk onderwijs geeft? ‘Doe de vreemde goden weg. Vernietig de beelden van de Astharots. Bekeer je tot de Heere met je hele hart en dien de Heere alleen.’
- Samuël geeft het volk de opdracht om allemaal bij elkaar te komen. ‘Verzamel heel het volk in Mizpa. Daar zal ik voor jullie bidden’.

In Mizpa

- Duizenden en duizenden joden lopen de weg naar Mizpa. Wat zal de profeet-richter voor boodschap hebben? Hij wil voor hen bidden tot de Heere. Zal de Heere willen luisteren? Zal de Heere hen verlossen?
- O, ze weten het wel. *Jij ook?* Het is hun eigen schuld dat ze zo’n last hebben van de andere volken. Het is hun eigen schuld dat ze onderdrukt worden. Ze hebben zelf de Heere vergeten, ze wilden zelf zo graag de andere goden dienen, maar dat zijn geen goden. En nu? Zou de Heere hen willen horen?
- O, ik hoor de nood van hen, ik voel hun probleem. *Jij ook?* Bid maar mee met de Israëlieten.
- Kijk eens wat ze doen: Ze vullen kruiken met water en gieten verderop de kruiken weer leeg. Heere, we zijn vuil, we zijn onrein, we moeten gewassen worden, we hebben vergeving nodig. En weer gieten ze een kruik leeg. En nog een. En nog een. Heere, zoals wij dit water uitgieten uit de kruiken, zo gieten wij ook ons hart leeg voor u. (*Al gietend:*) Heere, hoor onze ellende, zie onze smart!
- Ze zeggen het, tegen elkaar en tegen de Heere: ‘Wij hebben gezondigd. We hebben vergeving nodig. Daar in Mizpa vasten de mensen. Niet eten en niet drinken. Om nog meer tijd te hebben voor de Heere, voor gebed, om nog meer hun zonden te belijden.’
- Dus: water uitgieten, het hart uitgieten/ uitstorten voor de Heere. En vasten. Tijd voor gebed, belijdenis van zonde en roep om vergeving.
- Maar de Filistijnen horen het ook dat het hele volk Israël in Mizpa bij elkaar is. Maar wat doen ze daar? Bedenken die Israëlieten soms een plan om weer te gaan vechten tegen de Israëlieten? Dat mag niet gebeuren, dat moeten wij voor zijn! Snel roepen de Filistijnen al hun legers bij elkaar en gaan ook richting Mizpa.
- Daar had het volk Israël niet op gerekend. Help! Worden we in Mizpa overvallen door de vijand, door de Filistijnen? Terwijl wij in gebed zijn voor de Heere? ‘Samuël! Help ons! Roep tot de Heere, onze God! Bid of Hij ons verlost van de vijanden!’

Gebed en verhoring

- Samuël offert, met een priester, een lam en bidt voor het volk tot de Heere. Denk maar aan de psalm: Ook was Samuël is, op Gods hoog bevel, biddend voor zijn volk, als een hemeltolk. Hij praat voor het volk met de Heere. En hij praat namens de Heere tegen het volk. Hij en nog meer anderen, riepen tot de Heere. Die met gunstige oren, hun geroep wilde horen!
- Nu ook? Ja, nu ook. De Heere hoort het roepen van het volk. Hij hoort het roepen van Samuël. En dan lees ik: ‘En de Heere verhoorde hem.’
- Hoe? De Filistijnen zijn onderweg naar Mizpa. Zij zullen die Israëlieten eens verslaan. Maar opeens, onderweg, een harde donder. Wat is dat? Waar komt dat vandaan?
- De Filistijnen raken er helemaal door verschrikt. Er komt grote verwarring in het leger. Dat geeft de Israëlieten kans om juist de Filistijnen tegemoet te gaan en tegen hen te strijden. De Filistijnen gaan op de vlucht. Maar de Israëlieten gaan er achteraan en verslaan de Filistijnen.
- Dat betekent een grote overwinning voor de Israëlieten. Wat een dag! Wat een wonderlijke verhoring! Wat een genadige God!

Gedenkteken

- Dit mogen we nooit meer vergeten!
- Denk jij dat ook als God redding of verhoring heeft gegeven? Het is zo’n wonderlijke dag voor de Israëlieten, ze willen deze redding van God onthouden.

- Samuël neemt een grote steen. Alleen of misschien wel samen met anderen zet hij hem rechtop. Kijk, zegt hij, elke keer dat je hier langs loopt en je de steen ziet, herinner je je het weer. Op deze dag, deze plaats, heeft de Heere ons geholpen.
- Ik geef de steen een naam: 'Eben-Haëzer (uitspraak: èvèn – haèzèr). Steen van hulp. Deze steen om nóóit meer te vergeten hoe God geholpen heeft. Nooit meer vergeten Wie de machtigste is. Nooit meer vergeten dat er Iemand is die sterker is dan ik, dan wij allemaal bij elkaar.

Slotzin

- Het onderwijs van Samuël was streng: stop met alles wat tégen de Heere ingaat. Dat geldt ook voor jou. Bekeer je helemaal tot de Heere. Je hoorde hoe ze dat deden: ze stopten met hun zondige daden. Dát is bekering. Ze goten hun hart uit voor de Heere. Bid in je nood tot de Heere. En kijk naar de steen, hier is het bewijs: op het gebed doet God grote wonderen!

Antwoorden bijbelstudie

Introtekst

Welke namen kennen de kinderen al? Deze kunnen ze onderstrepen.

Als kinderen op school met 'Namen en Feiten' werken, hebben ze in groep vijf het hele rijtje van richters geleerd: *Otniël-Ehud-Samgar-Debora-Barak-Gideon-Tola-Jair-Jefta-Ebzan-Elon-Abdon-Simson-Eli en Samuël.*

Wat zijn richters eigenlijk?

Je zou ook 'rechters' kunnen lezen, maar dan zeg je eigenlijk te weinig.

In het kader staan een paar belangrijke taken van een richter. Vandaag gaat het over richter Samuël. Hij heeft dus ook deze taken.

- Rechtspreken / handhaven van de wet
- Onderrichten, lesgeven, onderwijzen. Met als doel bekering van het volk.
- Grote taak op militair gebied: het volk bevrijden van de vijand. De richters doen dit op verschillende manieren, met of zonder leger. De verlossing was altijd tijdelijk.
- Mond van God richting het volk
- Spreekt namens het volk tot God. Natuurlijk mocht het volk ook zelf tot God bidden.

Opdracht 1

Je kunt beginnen met lezen vanaf vers 2b 'en het ganse huis Israël klaagde de Heere achterna.'

Hierdoor sla je een gedeelte over, wat niet ter zake doet in deze bijbelstudie en wat je dus ook niet uit hoeft te leggen. Tegelijkertijd heb je voor de kinderen een paar moeilijke woorden en namen minder.

Er komt een X voor de nummers:

3. Het volk krijgt spijt, gaat bidden en stopt met zondigen.	Vers 4 en 6
5. De richter bevrijdt Israël van de vijand (in naam van God).	Vers 9-11
6. Er is weer vrede en rust in Israël.	Vers 13

Als een kind vindt dat een ander nummer er ook bij hoort, kan hij daar een heel legitieme reden voor hebben. Laat hem het maar verwoorden.

Opdracht 2

a. Kerntekst:

Indien gijlieden u met uw ganse hart tot de HEERE bekeert, zo doet de vreemde goden uit het midden van u weg; en richt uw hart tot de HEERE en dient Hem alleen, zo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken.

b. Bekering wordt zichtbaar en merkbaar doordat je de zonde niet meer wilt doen. Je wilt niet meer meedoen als je vrienden voorstellen om iets te doen waarvan je weet dat het niet mag. Je wilt niet luisteren naar gemene woorden over een ander, niet meedoen met iemand uitlachen, niet op de uitkijk staan als anderen de fiets van iemand op slot gaan zetten.

Bekering wordt ook zichtbaar en merkbaar doordat je van harte het goede wilt doen, je bent vriendelijk tegen anderen, bereid om te helpen, je vraagt je af wat de Heere in een bepaalde situatie gedaan zou hebben want dat wil je ook doen, enz.

Altijd twee kanten: wegvlugten van de zonde en gewillig om het goede te doen.
Houd jij van de Heere? Dan is dat ook te merken!

- c. Bekering is niet iets wat je jezelf kan aanpraten of aanleren. Het is een werk van de Heilige Geest. Die verandert jouw hart. Maar ook als de Heilige Geest in jouw hart werkt, zul je merken dat het niet vanzelf gaat. Dat komt door ons eigen ik. Daar blijft altijd iets van aanwezig in je leven. En dan zul je merken dat je soms toch ineens weer meedoet / iets verkeerd doet / iets zegt wat je eigenlijk niet wil zeggen enz. Dat doet je enorm zeer. Want je weet dat je daarmee God verdriet doet. Gelukkig weet je dan ook dat God genadig is en graag vergeeft. Je bidt tot God, belijdt Hem je zonde en je neemt je weer opnieuw voor om nooit meer te zondigen. Terwijl je ook weet dat dat niet gaat lukken zolang je op aarde leeft.

Laat de kinderen concrete voorbeelden noemen. Noem eventueel een voorbeeld uit je eigen leven.
Bijvoorbeeld: hier op het dorp mag je maar 30 in de Dorpsstraat. Natuurlijk weet ik dat dit is voor de veiligheid van de voetgangers en fietsers. Er zijn altijd wel kinderen en volwassenen in de straat aanwezig. Maar met de auto is dit echt heel zacht. Ik heb er een hekel aan om bij het bord mijn snelheid te minderen. Vooral als ik zie dat er niets aan komt. En elke keer als ik dan de straat weer uit was dacht ik 'zie je wel, geen politie. Kan best.' En tegelijkertijd weet ik: ik overtreed de wet en ben dus ongehoorzaam. Na een aantal keer had ik er zo'n last van dat ik besloten heb toch netjes 30 te gaan rijden. Ik moet daarbij mijn cruise-control gebruiken, zodat de auto automatisch op deze snelheid blijft (remmen kan uiteraard altijd). Niet om met dit gedrag 'goed bezig' te zijn. Maar wel omdat ik weet dat als je in de kleine dingen niet gehoorzaam wilt zijn, het in de grote dingen nog moeilijker is.

Als leidinggevende heb je zelf ook vast een dergelijk voorbeeld.

Opdracht 3

Samuël zegt: ik zal voor jullie tot de Heere bidden.

Zie het kader met de taken van een richter. Welke taak is dit? -> namens het volk tot God spreken.

In Mizpa zien we het volk verschillende dingen doen: water scheppen en uitgieten, vasten, belijden van schuld. De laatste twee zijn in de opdracht bij elkaar gezet.

- Je hart uitstorten voor de Heere. Al je ellende en smart vertellen.	Water uitgieten
- Niet eten om nog meer bezig te kunnen zijn met bidden en je zonden belijden	Vasten

Opdracht 4

Je kunt de kinderen eerst in twee- of drietallen over de onderstreepte woorden na laten denken. Als ze het eerst met elkaar proberen te verwoorden, durven ze in de groep beter. Onderstaande uitleggingen hoef je niet allemaal met de kinderen te delen. Blijf dicht bij hun eigen woordkeus als de essentie klopt.

Bevel: opdracht van God / eis van God / zo wil God het

Hemeltolk: een tolk vertaalt van bijvoorbeeld het Frans naar het Nederlands, zodat jij ook begrijpt wat die Fransman zegt. Samuël wordt hemeltolk genoemd. Hij vertaalt als het ware de woorden van het volk voor God. Natuurlijk kan God het Hebreeuws van het volk ook verstaan en horen. Samuël bidt namens het volk. Net zoals de dominee in de kerk namens de gemeente bidt. Als hemeltolk ben je een vertolker van het gebed aan God.

And'ren: Samuël was niet de enige die dit deed. We lezen het ook bij Mozes, Nehemia, de priesters in de tabernakel en tempel (vb Eli, Zacharias), Salomo, Daniël, ... Wellicht weten de kinderen wel wat namen te noemen.

Gunstige oren: Iets wat gunstig is geeft jou voordeel. Daar heb je wat aan. Als je het woord gunstig weg zou laten, staat er: Ze riepen tot de Heere, Die met Zijn oren hun geroep wilde horen.

Het woordje 'gunstig' zegt dus iets bijzonders over God: Hij wil luisteren, horen, maar ook verhoren. Zijn luisteren is positief, je hebt er wat aan. Van Dale: genadig. Iets krijgen waar je geen recht op hebt.

Zing de psalm met elkaar.

Als je tijd over hebt....

Ook te gebruiken als uitloppopdracht tijdens het klaarzetten van drinken en dergelijke.

De kinderen kunnen de Hebreeuwse letters op de steen schrijven. Van rechts naar links! Uitspraak: èvèn – haèzèr
Klein eronder kan het nog in het Nederlands: steen van hulp.

De reden voor deze naam staat in vers 12: Tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen.

Stimuleer de kinderen er onderdelen uit de geschiedenis omheen te tekenen. Handig als je hiervoor de potloden / stiften op tafel hebt gezet.

Verwerking

Steen van hulp

Zoek grote stenen of laat kinderen een steen meenemen. Geef aan hoe groot die ongeveer mag zijn.

Beschilder de stenen in een kleur die je mooi vindt. Dit verven kan bijvoorbeeld ook met behulp van een schuursponsje. Niet vegen, maar de verf of de steen deppen. Dit geeft vaak een mooier resultaat, vooral als de steen wat ruw is. Of gebruik een grove kwast waarmee je tamponneert.

Eventueel kun je de geverfde steen onder een warme lamp of föhn houden om het droogproces te versnellen. Ondertussen kun je een spel doen. Als de steen droog genoeg is kun je er met een fijne kwast of krijtverfstift de Hebreeuwse tekst op laten schrijven.

Je kunt er ook voor kiezen om eerst de steen te verven, daarna de bijbelstudie, daarna de tekst op de steen schilderen. Of doe alleen de tekst en versier de steen met takjes / veertjes / zand / glitter / leuk lint of iets anders leuks. Of lijm de steen op een (zelfgemaakte) boekensteun.

Afhankelijk van de grootte en zwaarte kun je de steen gebruiken als **boekensteun**, **presse-papier** of gewoon voor de sier als mooie herinnering.

Of maak een steen van klei, maak hem vast aan een **sleutelhanger** (gelijk mee-kleien, dus niet wachten tot de klei hard is) en graveer de Hebreeuwse tekst erin met bijvoorbeeld een satéprikker.

Spel 'De verandering'

Verdeel de kinderen in groepjes. Het eerste groepje bedenkt een bepaalde positie voor een denkbeeldige 'foto'. Vanuit de andere groepen wordt er één persoon aangewezen als 'fotograaf'.

Deze personen kijken goed hoe de groep staat/zit/doet. Daarna gaan ze naar de gang. De groep verandert één ding in hun positie. De 'fotografen' komen terug. Welke fotograaf ziet als eerste wat er veranderd is? Deze groep krijgt een punt.

Daarna is een andere groep aan de beurt om een positie te bedenken. Na bijvoorbeeld 6 rondes kijk je welke groep de meeste punten had. Je kunt het spel uiteraard ook zonder punten spelen. Iedere groep één keer laten spelen. Of steeds met één fotograaf.

Dit spel kan ook in tweetallen. Zet de kinderen in twee rijen tegenover elkaar. Ze bekijken degene die tegenover hen staat heel goed. Dan draait iedereen zich om, zodat je met de rug naar elkaar staat. Intussen verander je iets kleins aan je uiterlijk: horloge omdraaien, ketting af, veter los, sok over je broek, knoopje los, of iets dergelijks. Op een afgesproken teken draait iedereen weer om. Wat is er veranderd aan degene die voor jou staat?

Als iedereen vervolgens twee plekken/stoelen opschuift, heb je bij de volgende ronde een nieuwe tegenstander.

Aan het einde van het spel kun je een terugkoppeling doen en een link naar het bijbelgedeelte.

Jij moest zoeken wat er veranderd was. Wat is bekering? Bekering is verandering in je leven. Welke verandering lieten de Israëlieten zien? Stoppen met zondigen.

Welke verandering laat jij zien? Of: welke verandering wil de Heere bij jou zien? Wat heb je daarvoor nodig? Breng dat met elkaar in gebed bij de Heere.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het bijbelverhaal gehoord hebben.

Bekeer je tot Mij!

Naam:.....

Los de rebus op.

d = n

j = h, -s

l = r

.....

Eben-Haëzer
אבן-עזר

Samuël geeft de steen een naam: Eben-Haëzer. Schrijf de naam op de steen in het Hebreeuws en in het Nederlands. Let op: in het Hebreeuws schrijven ze van rechts naar links!

5. Een nieuwe koning!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de bijbelstudie:

1 Samuël 8:1-7
Israël wil een koning.

Doel

De kinderen

- *Weten* het verschil tussen een aardse en een hemelse koning.
- *Beseffen* dat Saul geen goede koning kan zijn.
- *Kunnen* uitleggen dat God als hemelse Koning ons hart vraagt.

Bij het maken van de vertelschets en bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 2:6	Vreest 's Heeren macht, en dient Zijn Majesteit
Psalm 2:7	Welzalgig zij, die naar Zijn reine leer
Psalm 33: 5	Geen ding geschiedt er ooit gewisser
Psalm 72:1	Geef, Heer' den Koning Uwe rechten
Psalm 72:8	Zo moet de Koning eeuwig leven
Psalm 131:4	Dat Isrel op den HEER' vertrouw'
ZB 31	Doorgrond mijn hart
ZB 162	Rust mijn ziel, Uw God is Koning
ZB 199	Welzalgig de man die niet wandelt

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

NGB art. 13	Over de voorzienigheid van God
NGB art. 36	Over het ambt van de overheid

Exegese 1 Samuël 9 en 10

Focus

De Heere leidt Saul tot Samuël om gezalfd te worden tot koning over Israël.

Omschrijving focus

In deze hoofdstukken merken wij een spanning. Enerzijds geeft de Heere aan Israël een koning, door wie de Heere zal verlossen van de Filistijnen. Anderzijds geeft de Heere deze koning in Zijn toorn. Dit spanningsveld zien wij verschillende keren terugkomen.

Duidelijk blijkt in dit hoofdstuk Gods voorzienigheid. De Heere bestuurt alle dingen. Het kwijtraken van de ezelinnen, het voorstel van Sauls knecht om Samuël te vragen en alle gebeurtenissen die volgen, niets gaat buiten Gods voorzienigheid om.

Wij komen verschillende dingen te weten over wie Saul is. Er is veel goeds wat gezegd kan worden. Het is een man van postuur die bescheiden van karakter is. Gods Geest maakt van hem zelfs een andere man. Maar wij lezen meer over Saul. En, wij lezen ook heel veel niet over Saul. Uit dit alles krijgen wij de indruk dat er bij hem geen sprake is van betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst. Dat blijkt al voordat hij tot koning gezalfd is. Maar ook na de Sauls zalving tot koning blijkt dat hij, ondanks het vele wat de Heere hem geeft, de Heere niet vreest.

Het valt op dat het volk Israël niet tot berouw komt van hun verwerpen van de Heere. Zij vergeten de Heere en Zijn grote daden. Het volk heeft een man nodig die hen leidt in het dienen van de Heere. Maar daar is Saul niet toe in staat.

Achtergrondinformatie

Samuël wordt ouder. Zijn zonen verlaten de weg die hun vader heeft geweest. Wij lezen niet van dezelfde misdaden als bij Hofni en Pinehas, maar er heerst wel onrecht in Berseba. Dat is voor Samuël erg. Heeft hij gewaarschuwd of bleven zijn waarschuwingen zonder resultaat? Het is ons niet duidelijk. Dan komen de oudsten van het volk tot hem met een pijnlijke vraag. Is het niet beter als er een koning wordt aangesteld? Samuël zal zich gepasseerd en gegriefd gevoeld hebben. Al zijn gevoelens legt hij voor de Heere neer. Dan spreekt de Heere tot hem. De Heere ontkent niet dat dit voor Samuël moeilijk is. Maar ook deze godvrezende profeet moet telkens weer aan Gods kant gebracht worden. Samuël moet vanuit de Heere naar deze situatie kijken. Het volk verwerpt niet hem, maar God Zelf. Dan volgen allerlei waarschuwingen van Samuël. Maar het volk blijft volhouden, zij willen een koning. Zijn zij Gods verlossende daden uit 1 Samuël 7 vergeten? Is dit het resultaat van Samuëls werk? Samuël leert rusten in Gods beleid. De Heere zal de weg wijzen.

Vers 1-4

Aan het begin van hoofdstuk 9 maken wij kennis met de vader van de toekomstige koning, namelijk Kis. De eerste mededeling over Kis is dat hij uit de stam van Benjamin komt. Door deze mededeling komt een donkere schaduw over het geslacht van Kis. Vooral omdat later duidelijk wordt dat deze familie uit Gibeon komt. Daar heeft immers de gruwel plaatsgevonden met de bijvrouw van een Leviet, een aangrijpende geschiedenis die uitgelopen is op een bloedige burgeroorlog waarbij velen uit de stam van Benjamin zijn omgekomen, lees Richteren 19-21. Saul, die waarschijnlijk inmiddels zelf al kinderen had, is in dienst bij zijn vader. Van Saul lezen wij dat hij zowel uitzonderlijk schoon en lang is. De uitdrukking 'jongeling' werd ook wel gebruikt voor een man van middelbare leeftijd. Mensen kijken als vanzelf tegen hem op, maar wij krijgen niet de indruk dat dit hem hoogmoedig gemaakt heeft. De naam van Saul betekent 'begeerde'. Dat is opvallend, want het volk begeerde een koning, net zo'n koning als andere volken hebben, lees 1 Samuël 8: 5 en 20. Met een man als Saul kun je voor de dag komen. Het kwalijke is dat het volk niet vraagt welke koning de Heere begeert. Als wij Saul ontmoeten, is hij op zoek naar de ezinnen van zijn vader. Over de route van Saul en zijn knecht wordt verschillend gedacht. Het is, gelet op de plaatsnamen goed mogelijk dat zij met een grote boog rondom Gibeon gereisd hebben, ze waren immers aan het zoeken naar de ezels. Waar ze ook zoeken, de ezels vinden zij niet. Wonderlijk is dat de Heere deze zoektocht naar de ezels gebruikt om Saul bij Samuël te brengen.

Vers 5-10

Saul stelt voor om de zoektocht af te breken. Maar dan komt zijn knecht met een voorstel: Zou de man Gods in de nabij gelegen plaats hen de weg kunnen wijzen? De uitdrukking 'een man Gods' wijst op een door God geroepen profeet. Het gaat duidelijk niet om een waarzegger, die er tegen het uitdrukkelijke gebod van de Heere in, toen al waren. Het valt op dat de man Gods niet bij zijn naam genoemd wordt. Dat is kenmerkend voor hoofdstuk 9. Het is alsof wij als lezers in onzekerheid worden gelaten. De schrijver lijkt zijn informatie langzaam te onthullen. Sommige uitleggers menen dat de schrijver op zoek is naar wie Saul eigenlijk is. Dat is een begrijpelijke gedachte, want Saul zou weliswaar koning worden, maar Jakob had al geprofeteerd dat de beloofde koning uit Juda zou komen en niet uit Benjamin. Dat is de spanning die wij telkens rondom Saul merken. Allerlei vragen, zoals waarom Saul Samuël niet kende, blijven onbeantwoord. Wij krijgen niet goed hoogte van Saul. Wat is hier de reden van? Calvijn schrijft dat de Heere hier twee dingen doet. In Zijn barmhartigheid geeft de Heere een koning. Maar in Zijn rechtvaardigheid ontvangt het volk in Saul als koning ook Gods straf. Laten wij deze twee dingen die de Heere doet hier in gedachten houden als wij verder lezen. Saul heeft een bezwaar om naar de man Gods te gaan, want hij heeft geen geschenk bij zich. De knecht heeft wel wat bij zich, het vierde deel van een zilveren sikkel. In de kanttekening lezen wij dat dit omgerekend niet veel meer is dan drie stuivers. Als Samuël hen helpt, is dat niet vanwege het geschenk. In ieder geval gaan Saul en zijn knecht naar Samuël.

Vers 11-13

Aan het einde van de middag zien wij Saul en zijn knecht richting Bethlehem gaan. Daar zien zij enkele meisjes water putten. Met dit werk werd gewacht tot het wat koeler werd. Aan de meisjes vragen Saul en zijn knecht waar zij de ziener kunnen vinden. De Hebreeuwse tekst van vers 12-13 bestaat uit een aantal korte uitroepen, waaruit blijkt dat verschillende personen aan het woord zijn geweest. De een vult de ander aan. Samuël blijkt geofferd te hebben op een hoogte. Pas na het offer zal hij de maaltijd zegenen, waarna het volk mag eten. Later zal blijken dat Samuël zelf dit offerfeest georganiseerd heeft. De meisjes weten niet dat Samuël weer teruggekomen is in de stad, omdat de Heere hem bekend gemaakt heeft dat Saul op deze tijd zal komen. Ook hier treft het ons dat Gods voorzienigheid over de kleinste dingen gaat. De geschiedenis lijkt een aaneenschakeling van toevalligheden, maar dat is het allerminst. De ezellen zijn niet zonder Gods wil weggelopen. Saul zal niet zonder Gods wil koning worden. Er zijn geen toevalligheden in een mensenleven. Niets gebeurt bij geval, helemaal niets. Wat hebben wij een opmerkelijk hart nodig om Gods hand in de kleinste dingen van het leven te zien!

Vers 14-21

Als Saul en zijn knecht de stad inkomen, komt Samuël hen tegemoet. Voor het eerst in hoofdstuk 9 wordt Samuël bij zijn naam genoemd. Dan blijkt dat de Heere aan Samuël bekend gemaakt heeft dat Saul koning zal worden. Hier valt ons de gehoorzaamheid van Samuël op. De Heere voldoet aan de onjuiste wens van het volk. Samuël wist heel goed dat het volk met hun verzoek de Heere als Koning had verworpen. Het valt op dat de Heere niet gesproken heeft over de straf. Uit vers 16 blijkt dat er een deel van Israël tot de Heere riep. Er waren mensen die in hun nood de Heere hebben gezocht. De Heere zal verlossen door de hand van Saul. Dat is Gods genade! Betekent dit dat de Heere de onjuiste wens van het volk niet straft? Nee, het zal in het vervolg blijken dat dit niet het geval is. Maar, de Heere gedenkt ook hier in de toorn aan Zijn ontfermen. De Heere antwoordt, zo lezen wij in vers 17. Dit veronderstelt een gebed in Samuëls hart tot de Heere. Samuël krijgt antwoord op de vraag waar hij de hele dag al mee loopt. De Heere zegt dat Saul over Zijn volk zal heersen. Het Hebreeuwse woord wijst op heersen met een harde hand. Dit was nodig, er was veel mis in Israël. Tegelijk zal het volk spijt krijgen van het verlangen naar een koning, lees 1 Samuël 8:11-15. Als Saul tot Samuël nadert, vraagt Saul waar hij de ziener kan vinden. Merkwaardig is dat Saul Samuël niet kent, terwijl iedere Israëliet van Samuël wist. Ook ligt Gibeon helemaal niet zover bij Rama vandaan. Is er bij Saul geen betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst? Hoe het ook zij, Saul wordt uitgenodigd voor de maaltijd. Uit de meervoudsvorm blijkt dat Sauls knecht ook genodigd wordt. Samuël zegt dat hij Saul te kennen zal geven wat in zijn hart leeft. Daar geeft Samuël blijk van, want hij zegt dat Saul niet bezorgd hoeft te zijn over de ezellen, deze zijn al gevonden. Bovendien, iemand die in Israël kan krijgen wat hij hebben wil, hoeft zich over een paar ezellen niet druk te maken. Wat bedoelt Samuël hier? Saul begrijpt het niet. Waarom spreekt Samuël deze woorden? Hij komt immers uit de kleinste geslacht uit de kleinste stam? Dit lijkt ootmoedig, dat is waar. Maar uit het vervolg zal blijken dat er geen sprake is van ware ootmoed, want die is er alleen als de Heere Zijn genade verheerlijkt. En dat is in het leven van Saul niet gebeurd.

Vers 22-25

Saul en zijn knecht zijn met Samuël meegegaan. Samen beklimmen zij de hoogte buiten de stad, waar het offer gebracht is. Na de verwoesting van Silo kwam het volk wel meer samen op deze hoogten. Zolang de Heere geen andere plaats aanwees, was dit niet verkeerd. Uit alles blijkt dat Samuël aan zijn gasten grotere gastvrijheid bewijst dan dat hij volgens de oosterse norm verplicht was. Het mag onderstreept worden dat wij hier met een offermaaltijd te maken hebben. Er is niet alleen sprake van een gezamenlijke maaltijd, maar vooral van een inzetting Gods. Wat een verschil met 1 Samuël 15, waar Samuël weigert met Saul te eten nadat Saul Gods gebod bewust overtreden had. Samuël wijst hier Saul en zijn knecht een plaats aan het hoofdeinde van de tafel, dat zijn de voornaamste plaatsen. Verder krijgt Saul een groot stuk vlees aangeboden. Het stuk vlees was de schouder van het offerdier. Dat is opvallend, want volgens Leviticus 7:32 kwam de schouder toe aan de offeraar, in dit geval Samuël. Maar als Samuël het stuk vlees aanreikt, zegt hij dat dit stuk voor Saul bewaard is. Dit wil niet zeggen dat de maaltijd al voorbij was, want deze moest nog beginnen. Het wijst op een opzettelijk apart gehouden stuk vlees. Zo ontvangt Saul allerlei bewijzen van eer. Ongetwijfeld zal Saul weinig begrepen hebben van dit alles. Na de maaltijd neemt Samuël zijn gasten mee. Samuël gebruikt deze gelegenheid om verder met Saul te spreken. In de koelte van de avond, op het dak van het huis, hebben deze mannen gesproken. Waarover ging het gesprek? Mogelijk heeft Samuël de gelegenheid gebruikt om meer van Saul te weten te komen. Mogelijk is er gesproken over de politieke en geestelijke situatie van het volk. Een ding weten wij wel. Op de vraag van Samuël aan Saul of hij de Heere vreesde, kon Saul geen eerlijk antwoord geven. Dat was niet het geval, heel aangrijpend. Na het gesprek volgde de nacht. De volgende morgen zal de grote gebeurtenis plaatsvinden.

Vers 26-10:1

Het is nog vroeg in de morgen. De zon komt op en Samuël roept Saul en zijn knecht om te gaan. Samuël loopt nog een stukje met hen mee tot buiten de stad. Dan geeft Samuël aan Saul de opdracht om zijn knecht alvast vooruit te sturen. 'Maar sta gij alsnu stil', zo zegt Samuël tot Saul. Deze uitdrukking bereidt Saul voor op het horen van een gewichtvolle boodschap. Zodra de knecht uit het zicht verdwenen is, neemt Samuël een kruikje. Hij giet de zalfolie uit over Saul, die geknield voor hem ligt. Het is voor het eerst dat hier iemand tot koning gezalfd wordt. Samuël heeft deze zalfolie volgens een door God gegeven recept moeten bereiden, lees Exodus 30:22-25. Dat Samuël zalft met een kruik is opvallend. Een kruik kan gemakkelijk gebroken worden. Daarom is dit een veelzeggend beeld van het koningschap van Saul. Ook Jehu werd tot koning gezalfd met een kruikje olie, lees 2 Koningen 9:1-3. Daarentegen werden David en Salomo, als typen van Christus, gezalfd met een onbreekbare hoorn. Tegenover Saul verrijst Christus, Die gezalfd is tot Profeet, Priester en Koning. Saul ontvangt wel de Heilige Geest, maar diezelfde Geest zal later van hem wijken. Daaruit blijkt dat Saul een onbekeerde is gebleven. Want waar Gods Geest zaligmakend werkt, daar wijkt Gods Geest niet. Verder staat er dat Samuël Saul gekust heeft. Daaruit blijkt, zo lezen wij in de kanttkening, Samuëls zelfverloochening en onderwerping. Daarin ligt een diepe gedachte. Samuël buigt voor een man die de Heere geeft, mede omdat Israël de Heere verworpen heeft. Mogelijk blijkt uit deze kus ook een vaderlijke genegenheid van Samuël voor Saul. Deze gedachte wordt bevestigd in 1 Samuël 16:1, waar wij lezen dat Samuël bedroefd was over de verwerping van Saul. In ieder geval zien wij hier de ootmoed en de godsvreze van Samuël in dit alles. Dan spreekt Samuël. Hij wijst Saul erop dat de HEERE hem tot voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft. De retorische vraag bevestigt dat Saul door de HEERE gekozen is. De uitdrukking 'Zijn erfdeel' wijst erop dat Saul niet met het volk mag doen wat hem goeddunkt. Het volk is er niet voor Saul, maar het volk is er voor de Heere. Het valt ons wel op dat wij niet lezen hoe Saul gereageerd heeft. Wij lezen niet dat hij net als Salomo gebeden heeft om wijsheid. Ook lezen wij geen verwondering en besef van onwaardigheid. Saul is wel door het volk begeerd, maar Saul is niet de koning die het volk geestelijk nodig heeft.

Vers 2-8

De woorden van Samuël zullen nog wel even doorgeklonken hebben bij Saul. 'Is het niet alzo, dat de HEERE u tot een voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft?' Als een antwoord op deze vraag volgen drie tekenen. In vers 2 lezen wij het eerste teken. Saul zal twee mannen ontmoeten die hem zullen vertellen dat de ezalinnen terecht zijn en dat Sauls vader zich nu zorgen maakt over zijn zoon en zijn knecht. Deze twee mannen zal Saul ontmoeten bij het graf van Rachel. Vele jaren later is deze plaats nog bekend. Is deze ontmoeting puur een samenloop van omstandigheden? Nee, deze ontmoeting is bedoeld opdat Saul zich zal verwonderen. Want de kwijt geraakte ezalinnen zijn niet buiten Gods voorzienigheid omgegaan. De Heere gebruikt dit vooral om aan Saul te bevestigen dat de Heere hem over Zijn erfdeel gezalfd heeft. Over het tweede teken lezen wij in vers 3-4. Als Saul een stuk verder reist op weg naar zijn vaderlijk huis in Gibeon, ontmoet hij drie mannen. De precieze locatie van Elon-Thabor is onbekend, maar het ligt in de buurt van Bethel in de stam van Benjamin. De drie mannen willen gaan offeren, daarvoor hebben zij drie bokjes, drie broden en een kruik met wijn bij zich. Het gaat in ieder geval ook om een spijsoffer, wat deels gegeten werd. Deze mannen zullen Saul naar zijn welstand vragen en hem twee broden geven. Wat voor de Heere bestemd was, wordt aan Saul gegeven. Net zoals de priesters en de Levieten iets krijgen, zo krijgt ook Saul iets. Samuël geeft Saul de opdracht om deze broden aan te nemen. Daarna volgt nog een derde teken, waarvan wij lezen in vers 5. Er volgt nog een ontmoeting, deze keer met een hele groep mensen. Deze ontmoeting vindt plaats bij de stad Gibeon, waar een profetenschool is. Een groep profeten zal al musicerend en profeterend Saul tegemoet komen. Zij zingen en spreken tot eer van God. Bij deze profetenschool zijn ook de Filistijnse zuilen. Waarschijnlijk is dit een soort legerplaats. Belangrijk is dat Saul zich als een profeet zal gedragen, waarvan wij lezen in vers 10. De Heilige Geest zal op hem komen. De Heilige Geest geeft hem wat nodig is om het werk als koning uit te oefenen. Tegelijk moeten wij de vinger erbij leggen dat Saul meer nodig heeft. Saul zal wel in een andere man veranderen en dat is ook wel nodig voor zijn taak als koning, maar daarmee is Saul nog geen kind van God. Dat zal de tijd ons leren. Saul wordt een andere man, zonder een nieuw hart. Tenslotte deelt Samuël nog mee dat Saul naar Gilgal moet gaan en dat hij daar op Samuël zal moeten wachten. Voor er verdere stappen gezet worden, moet Samuël eerst een offer aan de Heere gebracht hebben.

Vers 9-16

Dan nemen Saul en Samuël afscheid. Samuël blijft achter en Saul gaat verder. En dan gebeurt het. De zoon van Kis wordt een andere man. Gods Geest geeft hem de bekwaamheid om zijn werk te doen. De tekenen die Samuël aangekondigd heeft, komen. Wij lezen niet van het eerste en het tweede teken, wel lezen wij uitvoeriger van het derde teken. Als Saul bij de profetenschool komt, zien wij een groep profeten al zingend van de heuvel afkomen. Waarschijnlijk zijn deze profeten jonge mannen die door Samuël werden toegerust. Dan wordt Gods Geest vaardig over Saul. Alsof hij ook een profeet is, doet hij met hen mee. En dat terwijl hij nooit tot de profeten gehoord heeft. Er zijn verschillende mensen bij die hem kennen, waarschijnlijk omdat Saul vlakbij zijn vaderlijk huis is. Deze mensen zijn verbaasd. Wie had dit verwacht? Eigenlijk niemand. Is Saul ook onder de profeten? In elk geval is duidelijk dat

deze mensen er geen raad mee weten. Echter, er kan ook sprake zijn van spot. Wij hebben Saul niet leren kennen als een man die betrokken is op de Heere en Zijn dienst. Hoe het ook zij, één van de mannen stelt een vraag: Wie is toch hun Vader? Dezelfde God Die aan de profeten Zijn Geest geeft, geeft Zijn Geest hier ook aan Saul. Dat heeft deze man in ieder geval goed gezien. Als Saul thuiskomt, lezen wij van een ontmoeting met Sauls oom. Van één oom lezen wij een naam, namelijk de vader van Abner, lees 1 Samuël 14:50. Ongetwijfeld heeft zijn oom iets gehoord van de zoektocht van Saul en het profeteren. Sauls oom stelt een onschuldige vraag: Waar zijt gijlieden heengegaan? Saul vertelt over de ontmoeting met Samuël, maar hij zwijgt over het koningschap. Kunnen wij dit zwijgen van Saul positief of negatief opvatten? Daar wordt verschillend over gedacht. In ieder geval zegt dit iets over Sauls karakter. Hij is bescheiden. Dit is positief, niet alle nieuwsgierige vragen hoeven wij te beantwoorden. Calvijn raadt ons deze bescheidenheid aan: 'Opdat het niet zou schijnen dat wij het besluit van God Zelf zouden willen vóórgaan niet wachtend totdat Hijzelf de zaak uitvoert. Als wij deze leer goed geleerd hebben, zullen wij vandaag zeker veel geleerd hebben.' Zeker is dit een les om ter harte te nemen. Tegelijk valt ons op dat Sauls bescheidenheid ook een negatieve kant heeft. Uit verschillende geschiedenissen die volgen, leren wij Saul kennen als afwachtend. Dikwijls ook te afwachtend. Samuël had hem ook de opdracht gegeven om te doen wat zijn hand zal vinden om te doen, omdat God met hem zal zijn, lees vers 7. Maar daar ontbreekt het bij Saul aan. Uiteindelijk is het niet Saul, maar zijn zoon Jonathan die het Filistijnse garnizoen overwint. Sauls bescheidenheid is goed, Sauls nalatigheid is kwalijk. Wat geeft de Schrift een eerlijk beeld van mensen!

Vers 17-27

Saul is gezalfd tot koning en de Heilige Geest is op hem gekomen. Maar wat in stilte gebeurd is, moet bekend worden. Samuël roept het volk samen in Mizpa, inmiddels kennen wij deze plaats. Is het een feestdag? Daar lijkt het wel op. Het volk zal gaan juichen. Echter, Samuël herinnert het volk eraan dat zij God verworpen hebben. Het is aangrijpend om te bedenken dat daar in Mizpa de opgerichte gedenksteeen nog staat. Eben-Haëzer: tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen. Samuëls woorden zijn niet de woorden van iemand die zich gepasseerd voelt. Nee, als profeet verkondigt hij Gods woorden tot het volk Israël. Het is goed om te letten op wat wij niet lezen. Wij lezen niets van berouw bij het volk. Zijn Samuëls woorden eigenlijk genegeerd? Vanaf vers 20 lezen wij over het gebruik van het lot. Zo heeft ook Jozua destijds het lot gebruikt om Achan aan te wijzen. Het eerste lot wijst op de stam van Benjamin. Zullen de Israëlieten zich afgevraagd hebben waarom niet de stam van Juda aangewezen werd? De scepter zou immers in de hand van Juda zijn, zo had Jakob al geprofeteerd. Na verschillende keren loten wordt de kring kleiner. Uiteindelijk valt het lot op Saul, de zoon van Kis. Maar Saul is er niet. De Heere geeft antwoord, waarschijnlijk door middel van de Urim en de Thummin. Saul blijkt verscholen te zitten tussen de vaten. Hier moeten wij denken aan de plaats waar de bagage van het volk bewaard werd. Als Saul gevonden wordt en naar voren loopt, blijkt zijn forse postuur. Het is een man om van onder de indruk te komen, hij steekt met hoofd en schouders boven anderen uit. Als Samuël Saul aanwijst, barst het gejuich los: 'De koning leve!' Voordat de plechtigheid is afgelopen heeft Samuël nog de taak om het 'recht van het koninkrijk' uiteen te zetten. Wij moeten denken aan de rechten van de koning en de rechten van het volk. Daarna gaat iedereen weer naar huis. Saul gaat gewoon terug naar de boerderij van zijn vader. Hij roept nog geen leger samen. Saul is bescheiden, zo hebben wij gezien. Tenslotte lezen wij nog van twee soorten mensen. Er gaan mensen met Saul mee, mensen op wie hij aan kan. Er zijn ook mensen die Saul verachten. Zij worden 'kinderen Belials'. Het zijn mannen aan wie niemand iets heeft. Saul reageert er niet op. Dat is op dit moment het beste. De verzamelaars bij Mizpa blijft verlaten achter. De gedenksteeen staat er nog wel. De Heere heeft geholpen. De Heere heeft in 1 Samuël 10 ook gestraft. Hoe nu verder? Saul werd wel een andere man, maar hij vreest de Heere niet. Daarom klinkt in deze geschiedenis een roep. Een roep om Davids grote Zoon, Die als Koning de koningen zal regeren.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat de Heere alles in Zijn hand houdt, ons leven leidt en bestuurt.
- Belijden dat de Heere Jezus Koning is en dat we Hem zo vaak niet dienen en gehoorzamen.
- Bidden voor onze overheid.
- Bidden om de hulp van de Heilige Geest in het dienen en gehoorzamen van onze Koning.

Intro

Optie 1

Laat een (afbeelding van een) oliekrui en een hoorn zien. Vraag aan de kinderen wie weet wat het is.

Stel vragen als: waar werd dit voor gebruikt? Help de kinderen door te zeggen dat in beide vroeger olie werd gedaan. Wat moest er met die olie gebeuren? (Iemand zalven.) Help eventueel door te zeggen dat er ook eens een vrouw bij de Heere Jezus kwam met een flesje met olie.

Welke van de twee kan makkelijk kapot vallen? Zorg ervoor dat duidelijk wordt dat het kruikje breekbaar is, de hoorn niet. Na de vertelling wilt u van de kinderen weten of het over een kruikje ging of over een hoorn.

Optie 2

Laat een foto van ons koningshuis zien. Bespreek met de kinderen de volgende vragen:

Wie zijn dit? Wat weet je van hen? Is hij een goede koning? Waarom? Wanneer ben je eigenlijk een goede koning? Vandaag gaat het over mensen die vergeten zijn dat ze een Koning hebben...

Vertelschets

Beginzin

‘Wij willen een koning..!’ Wie roepen dat? Het zijn de oudsten van Israël. Ze zijn bij de profeet Samuël. Hij is al oud geworden. Het volk wil een koning? Maar Samuël is toch hun richter? Hij doet toch hetzelfde werk als een koning? En zijn zonen helpen hem toch? Waarom wil het volk dan een koning? ‘De andere volken hebben het ook! En u bent oud geworden, en uw zonen doen het niet zoals u het altijd deed. Geef ons een koning!’ Maar de Heere is toch hun Koning? Ja, dat is waar. Het maakt de oude Samuël verdrietig. Hij vertelt alles tegen de Heere. Zal de Heere het volk een koning geven?

Saul ontmoet Samuël

- ‘Samuël!’ Het is de Heere die Samuël roept. Samuël kent Zijn stem nu goed. ‘Morgen om deze tijd stuur ik een man uit de stam van Benjamin naar je toe. Je moet hem tot koning over Mijn volk Israël gaan zalven.’ Morgen om deze tijd? Dan is het de tijd van het offer, weet Samuël. En daarna is er een maaltijd. Om die tijd moet hij de nieuwe koning voor Israël gaan zalven! De Heere gaat dus toch een koning geven! Samuël gaat aan het werk. Hij vult een kruikje met wat olie. Die heeft hij morgen nodig.
- Wat staan die mannen daar toch om zich heen te kijken? Het lijkt wel of ze wat zoeken. Zouden ze iets kwijt zijn? Wie zijn het eigenlijk? De ene man is Saul, de zoon van Kis. De andere man is een knecht van Kis. Wat zoeken ze dan? Ze zoeken ezelinnen. Kis, de vader van Saul, heeft aan Saul gevraagd of hij samen met een knecht wil gaan zoeken.
- ‘Zullen we maar naar huis gaan?’ vraagt Saul. ‘We vinden ze toch niet! We zoeken nu al zo lang!’ ‘Nee, ik heb een idee’, zegt de knecht. ‘We moeten naar de stad gaan, daar woont de profeet. Hij kan ons vast helpen.’
- Ze komen vlakbij de stad Rama, waar de profeet is. Ze zien een paar meisjes, die water willen putten. ‘Weten jullie waar de profeet is?’ Ja, dat weten de meisjes wel. ‘Hij is net in de stad aangekomen. Jullie moeten opschieten, want de offermaaltijd zal bijna beginnen.’
- In de poort komen Saul en de knecht een man tegen. Die kan hen vast verder helpen. ‘Weet u misschien waar het huis van de profeet is?’ ‘Ik ben zelf de profeet’, zegt de man. Het is Samuël zelf! De Heere heeft het net tegen Samuël gezegd: ‘Dit is de man die u tot koning moet zalven’. Wat een wonder hè, dat ze elkaar nu tegen komen! Daar zorgt de Heere voor.

Saul wordt tot koning gezalfd

- ‘Jullie mogen met ons mee-eten. En je hoeft je geen zorgen te maken over de ezelinnen, want die zijn gevonden. En bovendien, alles in Israël zal van u en uw familie zijn’. Dat begrijpt Saul niet. ‘Van mij en mijn familie? Ik hoor bij de kleinste stam van Israël, bij de stam van Benjamin! Waarom zegt u dit dan tegen mij?’
- Saul mag aan het hoofd van de tafel zitten. En hij krijgt het grootste stuk vlees. Dit begrijpt Saul ook al niet!
- Na de maaltijd neemt Samuël Saul en zijn knecht mee naar huis. Ze mogen blijven slapen. De volgende morgen stuurt Samuël de knecht alvast naar huis.
- Dan pakt Samuël zijn kruikje met olie. Saul begint ineens iets meer te begrijpen van al die vreemde dingen. Samuël houdt het kruikje boven Sauls hoofd en giet de olie over hem heen. ‘Is het niet alzo, dat de HEERE u tot een voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft?’ zegt Samuël eerbiedig.

Drie tekenen voor Saul

- Het is echt waar, Saul. Jij bent nu de koning over Israël. En je krijgt drie tekenen zodat je het zeker zult weten.

- Je zult straks twee mannen tegen komen. Ze zullen je vertellen dat de ezalinnen gevonden zijn. En ook dat je vader zich zorgen maakt over jou en de knecht die bij je was.
- Verderop zul je drie mannen tegenkomen, die alle drie iets bij zich hebben: drie bokjes, drie broden en een fles wijn. Ze zullen de broden aan jou geven, en ook vragen hoe het met je gaat.
- Het derde teken is dat je profeten tegen zult komen die muziek maken en profeteren. Ze zingen en praten tot eer van God. De Heilige Geest zal ook over jou komen en jij zult ook gaan profeteren. Je zult dan veranderen in een andere man. De Heilige Geest zal je geven wat je nodig hebt om je werk als koning te kunnen doen.
- Wat klinkt dat mooi! Bij de profetenschool zijn jonge profeten aan het zingen. En Saul gaat ook meezingen! Dat komt door de Heilige Geest. 'Kijk eens, dat is Saul. Je kent hem toch wel?' zeggen de mensen tegen elkaar. Ze kennen hem want ze wonen bij Saul in de buurt. 'Is Saul ook een profeet geworden?' vragen ze.
- Alles wat Samuël verteld heeft, gebeurt. Saul verandert ook in een andere man, en hij krijgt ook wat hij nodig heeft om een koning te kunnen zijn, maar Saul heeft geen nieuw hart. We lezen in de Bijbel nergens dat Saul de Heere lief had. Saul deed maar voor één keer mee met de profeten.
- Saul moet op Samuël wachten in Gilgal. Daar zal Samuël gaan offeren en daar zal Saul horen wat hij moet gaan doen.

Leve de koning!

- Alle mensen moeten naar Mizpa komen. Koning Saul is er ook. Wat is hij knap! Iedereen kan hem goed zien, want hij is ook lang. 'Zien jullie wie de Heere uitgekozen heeft om koning te zijn? Zoals hij is er toch niemand onder ons!' roept Samuël. De mensen juichen. 'Leve de koning!'
- Zou jij ook blij zijn? Blij met een koning die knap is? Een koning op wie je trots kunt zijn? Eigenlijk kun je niet echt blij zijn met zo'n koning als Saul. Want Saul heeft de Heere niet lief. Hoe kun je dan echt een goede koning zijn? Het gaat toch niet om de buitenkant, maar om je hart? En Saul had geen nieuw hart. Gelukkig gaf de Heere heel veel jaren laten Zijn eigen Zoon, Die ook Koning is. En Die Koning leeft voor altijd! Leve de Koning! Is Hij al Koning in jouw hart?

Slotzin

Weet je nog wat ik aan het begin van de bijbelvertelling liet zien? En weet iemand over welke van de twee dingen het ging? Een kruik kan breken. De Heere had gezegd dat de grote Koningszoon, de Messias, uit de stam van Juda zou komen, uit het geslacht van koning David. Niet uit het geslacht van Benjamin, zoals Saul. Daarom moet David koning worden. Hij zal met een hoorn gezalfd worden. Die kan niet breken. Uit zijn familie zal de Heere Jezus geboren worden, die Koning wil zijn in zondige harten. Is Hij ook jouw Koning?

Antwoorden bijbelstudie

Opdracht 1

In de hokjes moeten de volgende woorden staan: Kis, jongen, Benjamin, ezalinnen, eten, voorganger.
In de grijze vakjes staat dan het woord: koning.

Opdracht 2

Dit is meer een 'denkopdracht'. Laat de kinderen eerst zelf nadenken maar bespreek de vragen daarna met hen. Wat vinden zij wat een goede koning moet kunnen? Wat is het belangrijkste voor een koning, maar ook voor ons? Laat in het gesprek duidelijk worden dat het gaat om de binnenkant, om je hart. Praat met de kinderen over ons koningshuis en hoe zij staan in het christelijke geloof. Laat ook duidelijk worden dat het niet alleen gaat om kerkgang en andere zichtbare gewoonten, maar dat het gaat om wat niet zichtbaar is: heb je de Heere lief? Bid je zonder dat anderen het zien? Heb je Hem in alles nodig?

Saul was geen écht goede koning, omdat hij de Heere niet diende. Hij ging wel profeteren maar dat was maar voor één keer. We lezen in de Bijbel niet dat hij de Heere lief had.

Opdracht 3

Laat de kinderen benoemen wanneer je alleen een mooie buitenkant hebt: naar de kerk gaan, goed meedoen op de club, goed luisteren naar een bijbelverhaal. Dit lijkt goed maar misschien denk je tijdens het bijbelverhaal aan hele andere dingen. En misschien ga je wel mee naar de kerk maar heb je er helemaal geen zin in. Bij een mooie binnenkant horen: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf. Dan wil je graag luisteren naar een preek of

bijbelverhaal omdat je graag meer over de Heere wil horen. Dan help je een ander graag, je bent aardig, gehoorzaam, tevreden, enz.

Opdracht 4

Een opdracht voor als er tijd over is. De oplossing van de rebus is: God kijkt naar je hart.

Opdracht 5

Een opdracht voor als er tijd over is. Je kunt met de kinderen praten over de vraag: zijn wij soms ook op zoek naar een knecht van de Heere? Waarvoor hebben wij hen nodig?

Verwerking

Knutsel een oliekruikje

In dit knutselwerkje maken de kinderen een oliekruikje. Met zo'n kruikje werd Saul tot koning gezalfd. Het werkblad is te downloaden via: <https://www.gelovenisleuk.nl/images/kinderen/knutselen/olieschenken.pdf>

Beschrijving:

- Kleur de vier kruiken in en knip ze uit.
- Vouw de kruiken stuk voor stuk exact doormidden.
- Plak de helft van de eerste kruik op de helft van de tweede kruik.
- Plak vervolgens de andere helft van de tweede kruik op de helft van de derde kruik.
- Herhaal dit tot alle vier de kruiken aan elkaar vastgeplakt zijn.

Wat leeft er in jouw hart?

Door dit knutselwerkje kunnen de kinderen leren wat er in hun hart kan leven. Dat kan van alles zijn: goede en slechte dingen. Het goede moet behouden worden, het slechte kan door de Heere Jezus uit ons hart gehaald worden. Bedenk samen met de kinderen wat er in hun hart leeft.

Beschrijving:

- Knip de hartvormen als één geheel uit.
- Vouw de lijnen tussen de harten en lijm het plakstrookje aan het uiteinde vast aan het eerste hart. Nu heb je een puntvormig geheel.
- Laat de kinderen de appeltjes met de woorden die in hun hart leven, uitknippen.
- Plak de appeltjes met goede dingen vast in het hart.
- Doe de appeltje met slechte dingen los in het hart.
- Versier eventueel de buitenkant van de harten.
- Maak in het midden van elk hart een gaatje en doe hier linten doorheen, zodat het hart op kan hangen.

De werkbladen zijn te vinden via: <https://www.gelovenisleuk.nl/images/kinderen/knutselen/watziterinjouwhart.pdf>

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4-vel gemaakt, met één verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het bijbelverhaal gehoord hebben.

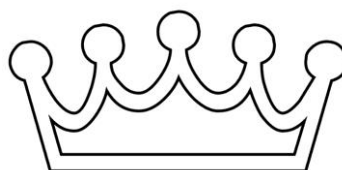
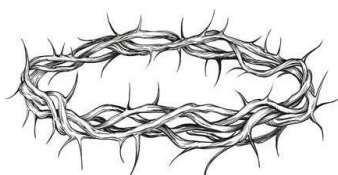
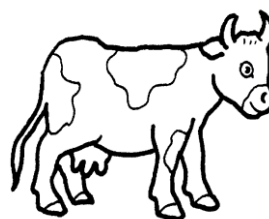
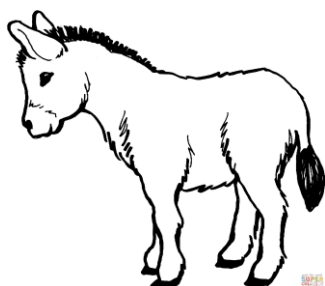
De kinderen moeten de volgende afbeeldingen inkleuren: de ezel (want Saul was op zoek naar ezellen), de kroon (niet de doornenkroon, want die werd gedragen door de grote Koningszoon, de Heere Jezus. Bespreek waarom: Hij moest lijden en sterven voor de zonden van Zijn kinderen), de kleurplaat met de kruik (want Saul werd gezalfd vanuit een kruik. David werd bijvoorbeeld gezalfd met olie uit een hoorn.)

Kleur de letters mooi in: bespreek met de kinderen waarom de 'K' er met een hoofdletter staat. Over wie gaat dit? Over de Heere Jezus. Hij is ook Koning. Wie zijn Zijn onderdanen? Hij regeert over heel de aarde, dus eigenlijk zijn alle mensen Zijn onderdanen. Maar niet iedereen dient Hem. Dien jij Hem al?

Een nieuwe koning!

Naam:.....

Welke plaatjes horen bij het bijbelverhaal? Kleur die plaatjes.
Welke plaatjes horen er niet bij? Zet er een kruis door.

Kleur de letters mooi in.

Leve de Koning!